

steklar

IZHAJA OD LETA 1959
Letnik XXVI Št. 12
Hrastnik, 17. 12. 1984

GLASILO DELAVCEV STEKLARNE-SIJAJ HRASTNIK

Ponesimo novo leto

PONESIMO ČEZ
PRAG NOVEGA LETA VSE
TISTO, KAR NAM JE LETO,
KI SE POSLAVLJA, DALO
PLEMENITEGA. TOVARIŠTVO
PRI DELU, TOPLINO V KROGU
NAŠIH DRAGIH, MIR V
SVETU. S SEBOJ PONESIMO...

1985

*Srečno
novo leto
1985*

PONESIMO ČEZ PRAG
NOVEGA LETA VSE TISTO,
KAR NAM JE LETO, KI SE
POS LAVLJA PLEMENITEGA
DALO. TOVARISTVO PRI
DELU, TOPLINO V KROGU
NAŠIH DRAGIH, MIR V
SVETU. S SEBOJ PONESIMO
IZKUŠNJE, SPOZNANJA IN
ZAVEST, DA JE NAŠE
SKUPNO DELO IN DELO
SLEHERNEGA POSAMEZNIKA
MED NAMI PRISPEVEK K
UTRDITVI, IZBOLJŠANJU IN
KREPITVI NAŠE DELOVNE
ORGANIZACIJE, NAŠEGA
GOSPODARSTVA, NAŠE
DRUŽBE.

Samoupravni
in poslovodni organi,
družbenopolitične organizacije
DO Steklarna-Sijaj Hrastnik ter
Uredništvo glasila Steklar

Nova organiziranost za novo kvaliteto

Komunisti v toz d Proizvodnja steklenih izdelkov so od 21. novembra organizirani le v eni osnovni organizaciji. Po združitvi treh temeljnih organizacij osnovne proizvodnje v letu 1983 so formirali tri osnovne organizacije, vendar pa se je kmalu pokazalo, da je taka organiziranost neustrezna, saj so njihovi sestanki bili zaradi večizmenškega (zlasti štiri) dela slabo obiskani, kar je otežkočilo delo celotne organizacije. Na volilni konferenci so izvolili nove organe osnovne organizacije. Za sekretarja je bil izvoljen Albert Kapelari. Posebno skrb so namenili sestavi novega sekretariata. Le-ta je sestavljen tako, da so v njem člani iz vseh delov delovnega procesa.

Boljše gospodarjenje — izhod iz zagat

Bliža se konec leta in prihajamo v čas, ko bomo v vseh temeljnih organizacijah in v celotni delovni organizaciji razpravljali in se odločali o planskih ciljih in naših skupnih nalogah v letu 1985.

Odločitve o tem, kako bomo gospodarili v prihodnjem letu, nikakor ne bodo lahke. Nedvomno se vsi zavedamo, da je gospodarjenje v letu 1985 v veliki meri odvisno od doseženih rezultatov v letošnjem letu, ki pa, kot vemo, niso dobri. O vzrokih za slabo stanje v delovni organizaciji smo med letom večkrat razpravljali in ugotavljali, da jih lahko opredelimo zlasti kot naše notranje slabosti in na drugi strani na objektivne — zunanje vzroke, na katere nimamo zadostnega vpliva.

Tako je ugotovljeno, da smo osnovne cilje, ki smo si jih zastavili v letošnji plan, v glavnem izpolnili, da pa celotno poslovanje ni zadovoljivo, ker nismo ustvarili predvidenega dohodka in njegovega ostanka. Po nekaj letih smo se ponovno znašli v situaciji, ko porabljena sredstva bistveno hitreje naraščajo od celotnega prihodka, ki ga dosegamo s prodajo naših izdelkov. Zlasti nas je v letu 1984 prizadelo večkratno povišanje cen energije, surovin in ostalih materialov, kar je zmanjševalo planirani dohodek.

zahtevalo od nas vseh res polno angažiranje.

Tako bodo tudi v prihodnjem letu naše osnovne naloge v še večjem konvertibilnem izvozu, v zmanjševanju poslovnih stroškov, v povečevanju fizičnega obsega proizvodnje ob nespremenjenem številu zaposlenih. Naše delovanje mora biti usmerjeno tako, da bomo v čimvečji meri izpolnili splošna družbena prizadevanja za uresničevanje gospodarske stabilizacije, ker je nedvomno le boljše gospodarjenje izhod iz sedanje situacije.

Znano je, da bodo razmere za gospodarjenje v letu 1985 v skladu s prilagajanjem gospodarske politike dolgoročnemu programu gospodarske stabilizacije precej zahtevne. V tem času so ali pa še bodo sprejeti nekateri ukrepi ekonomske politike, zlasti na področju ekonomskih odnosov s tujino, deviznega trga in politike cen, z namenom, da se v precejšnji meri opredelijo pogoji gospodarjenja v letu 1985.

Naša prizadevanja bodo tako usmerjena v povečevanje fizičnega

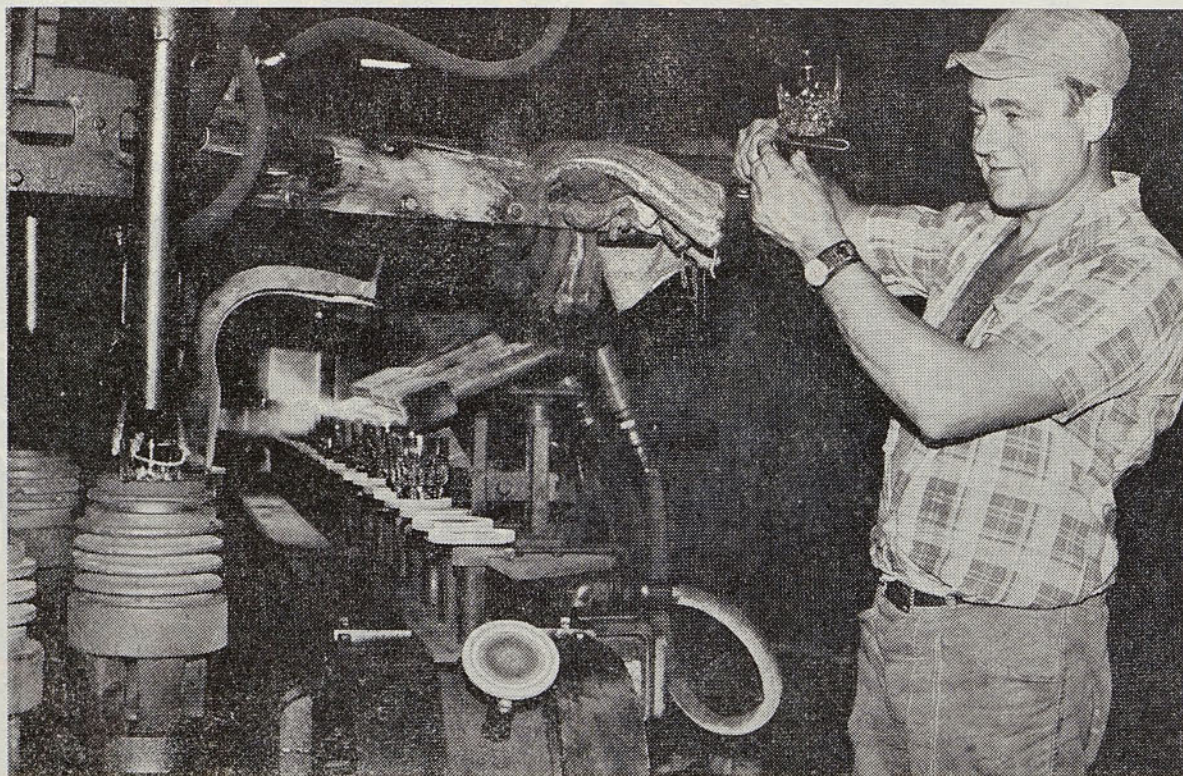
1981—1985, ki bo tudi izhodišče za pripravo plana za naslednje srednjeročno obdobje in plana za obdobje 1986—1995. Tako bomo opredelili in dolgoročno načrtovali naš nadaljnji razvoj in perspektivo.

V letu 1985 bo potrebna bistveno večja angažiranost vseh, zlasti družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov, večja odgovornost strokovnih služb, kajti le tako bomo lahko zagotovili uspešnejše poslovanje v prihodnjem letu.

Kljub temu, da imamo različne pogoje gospodarjenja od drugih steklar, ambiciozno zastavljen plan za leto 1985 pa se bo izvajal v zelo zahtevnih družbenoekonomskih razmerah, nikakor ne smemo biti pesimisti.

Nasprotno, z odgovornim izvajanjem delovnih obveznosti ter sprotim prilagajanjem tekoči gospodarski politiki, s povečanjem konvertibilnega izvoza in večji proizvodnji lahko povsem realno pričakujemo, da bomo tudi to prebrodili in uspešno zaključili poslovno leto.

V letu 1985 pa bo potekalo tudi prvo leto od združitve delovnih organizacij Steklarne in Sijaja. Menim, da so doseženi rezulta-

Med letom smo zaradi tega sprejeli program ukrepov za izboljšanje poslovanja, s katerim naj bi povečali dohodek. Naloge iz tega programa smo opredelili kot kratkoročne in tiste, ki imajo dolgoročni značaj. Vsekakor smo lahko dosegli nekatere pomembne rezultate, vendar je treba vedeti, da v celoti nismo uspeli. Zaradi tega bo naša naloga v prihodnjem letu, da odločno vztrajamo na izvrševanju skupno sprejetih ukrepov, brez česar bo gospodarjenje skoraj nemogoče.

Prav iz teh razlogov bodo plani za leto 1985 morali biti bolj ambiciozni, njihovo izvajanje pa bo

obsega proizvodnje, večjega plana izvoza na konvertibilno področje, usklajenega v SISEOT, prav tako pa bomo pričeli v avtomatski proizvodnji z proizvodnjo razsvetljavnega stekla. Ob kvalitetni in večji proizvodnji za izvoz pa lahko dosegemo tudi ugodnejše rezultate poslovanja, saj obstajajo realne možnosti, da dvignemo cene naših izdelkov na tujih trgih za 3—4 %.

Glede na situacijo, v kateri smo, ne predvidevamo večjih investicij v letu 1985. Ker pa je to zadnje leto tekočega srednjeročnega obdobja, bomo pripravili podrobno analizo uresničevanja plana delovne organizacije za obdobje

ti skupnega poslovanja pozitivni in da je zelo težko v tako kratkem času pričakovati večje.

Sicer so prisotni tudi nekateri pomisleki o uspešnosti integracije, zlasti glede nekoliko slabših poslovnih rezultatov, vendar je to predvsem odraz stanja, razmer, v katerih v letošnjem letu posluje.

V prihodnjem letu želim vsem zaposlenim in njihovim družinam srečno in uspešno novo leto z željo, da še naprej ob uspešnem sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi dosežemo boljše delovne rezultate.

Brane Milinovič
direktor DO

Kompresorji — nepogrešljivi elementi proizvodnje

Na osnovi sklepa poslovnega odbora s Samom Klemenom sva 5. 11. 1984 opravila službeno potovanje k firmi Atlas Copco Airpower v Antwerpen, Belgija. Namen službenega potovanja je bil, ogled novega proizvodnega programa kompresorjev ZA 6+6A in ZA 6+6B, dogovor glede nabave sušilcev za sušenje komprimiranega zraka ter možnosti remontov kompresorjev UA 23, oziroma eventualna zamenjava le-teh z novimi ZA 6+6A, oziroma ZA 6A.

Ogleda in razgovorov so se udeležili tudi predstavniki Galenike, katera kupuje dva kompresorja iz serije ZA 6+6A in ZA 6+6B ter predstavniki Univerzala iz Beograda. Firma Univerzal je generalni zastopnik firme Atlas Copco za Jugoslavijo.

Nova serija kompresorjev ZA 6+6A in ZA 6+6B je takšna, da sta v enem pakcu združena praktično dva kompresorja s pogonom na en elektromotor moči 723—1500 kW. Kapacitete tega kompresorja so praktično 240 m³/min, kar je 14.400 m³/h, to se pravi praktično za tri naše kompresorje UA 23, katerih kapaciteta po kompresorju je 80 m³/min.

Zelo je praktična tudi rešitev celotne konstrukcije kompresorja, saj je možno vsak element popravljati posebej, ne da bi bilo moteno obratovanje drugega elementa. Enako se da ta kompresor postaviti v same delovne prostore, saj je maksimalni hrup tega kompresorja 74—85 db. Slaba stran pa je to, da je zaradi velikih moči motorjev napajanje možno samo na 6.000—10.000 V, kar zahteva posebno transformacijo, katere pa pri nas še nimamo.

Druga možnost za zamenjavo je kombinacija s kompresorji ZT 6A, katerih kapaciteta je 120 m³/min. Ima pa še to prednost, da se lahko prigradi sam sušilec zraka in je priključek na 380 V.

Pri pogovorih o eventualnem remontu kompresorjev UA 23, kateri pri nas obratujejo, nekateri že od leta 1966, nastajajo problemi predvsem zaradi dragih rezervnih delov in pa to, da teh kompresorjev ne delajo več že od leta 1972. Tudi rezervnih delov sčasoma ne bo več na razpolago, zato bomo morali misliti na zamenjavo teh kompresorjev z novimi in z zalogo rezervnih delov.

En vijačni del za remont kompresorja UA 23 stane 555.000 švedskih kron, kar znaša 118.800 din. Nakup novega kompresorja pa 6—7 milijonov belgijskih frankov, kar je okoli 195.000 din, seveda brez carine, da pa kapaciteto treh kompresorjev UA 23, oziroma pri nakupu ZT 6A za 1,5 kompresorja UA 23. Pripomniti pa moramo, da je potrebno še nabaviti motor »Sever«, ki je domače izdelave, cena pa trenutno še ni znana.

Ker pa mi zgoraj omenjene transformacije nimamo, bi bila najboljša rešitev postopna zamenjava s kompresorji ZT 6A z

120 m³/min in nakup enega seta kot rezerve za dva kompresorja UA 23.

Na posvetu in razgovoru glede nakupa sušilca zraka pa so bili doseženi naslednji rezultati; firma Atlas Copco Airpower trenutno izdeluje sušilce zraka srednjih velikosti za kapacitete kompresorjev ZTR 5A in 6A in za možnosti sušenja visokotlačnega komprimiranega zraka do 8,5 bara. Kapacitet, ki bi jih mi rabili na nizkem tlaku pa ne izdelujejo. Takšne izdeluje firma Hiross, od katere preko Univerzala pričakujemo ponudbo, in neka Avstrijska firma, katere ponudbo bo tudi priskrbel Univerzal.

Cena teh naprav nam trenutno še ni znana, vendar po ocenah te naprave ne bodo poceni.

Pri ogledu referenc v Belgiji sem videl delne rešitve tega problema z vgrajenim hladilnikom, ki ohladi izstopni zrak s temperature 180° C na 35° C. Vsi vodi so izolirani, kar bistveno zmanjšuje kondenzacijo oziroma zbiranje vlage pri prenosu komprimiranega zraka. Predlagam, da napravimo ta poizkus z vgraditvijo hladilnika in izolacijo vodov, na drugi strani pa, da prečimo ponudbe sušilcev zraka, kajti ta problem je zelo prisoten v naši delovni organizaciji. Lahko še zapišemo, da je pri ome-

njeni firmi prisotna izredna kvaliteta in kontrola pri izdelavi kompresorjev, saj se vsaka enota posebej kontrolira na mestu poleg medfaznih kontrol. Videti smo visoko stopnjo računalniške obdelave, ki je prisotna na vsakem koraku, predvsem pa v skladiščih.

Firma sama kljub temu, da je v Belgiji, je vodena od matične firme Atlas Copco iz Švedske. Kvaliteta samih izdelkov je na izredno visoki ravni, saj je to ena izmed največjih tovrstnih delovnih organizacij na svetu.

Ob koncu moram še omeniti, da je Galenika iz Zemuna oba kompresorja uvozila kot opremo, ker je zato dobila ustrezno dovoljenje.

Pri sami firmi smo bili zelo prisrčno sprejeti. Pokazali so nam celotni potek izdelave in montaže kompresorjev in nas seznanili z nekaterimi novostmi na tem področju.

Jože Guzaj, dipl. inž.

INOVACIJSKA DEJAVNOST V NAŠI DO

Računalnik pri izdelavi steklarskega orodja

Ni še tako dolgo, ko smo morali orodjarji naše DO kos za kos steklarskega orodja izdelati ročno. Da so lahko zadostili potrebam po kakovosti in količini orodij, so približno pred petimi leti pričeli orodjarno opremljati z avtomatsko krmiljenimi obdelovalnimi stroji. Med tovrstnimi je tudi imenovani NC rezkalni stroj, katerega možnosti dela oziroma obdelave orodij so na osnovi vztrajnega proučevanja in dela strokovnjaka postale znatno večje od tistih prvotnih, ki jih je stroj imel ob nakupu.

zakrivljeni, se mi je porodila ideja o izdelavi računalniškega programa, ki bi omogočil izdelavo, programskega traku za obdelavo takšnih izdelkov. Orodja, ki spadajo v to skupino so razna orodja za plafonere: pravokotne, kvadratne in ovalne oblike s prečnimi preseki v obliki linije, linije-kroga, kroga-kroga ali elipse in modeli ter jedra zaščitnih stekel.

V prvi fazi sem izdelal program za izdelavo orodja za 100 W zaščitno steklo, to je za obliko modela in obliko jedra, pa tudi za več plafonjer.

širitev v mejah spominske kapacitete računalnika.

Program je izdelan na način, da računalnik sprašuje za podatke, ki jih rabi, programer pa samo vstavlja podatke. Pri testiranju programa sem uspel izdelati luknja-trak za plafonjero kat. št. 7238 v 30 minutah.

Inovacijska vrednota programa je v tem, da smo uspeli orodja, ki so se pred tem obdelovala na kopirnem ali univerzalnem rezkalnem stroju prenesti na NC stroj, ki izdelavo takšnega orodja popolnoma avtomatizira. Za izdelavo ni več potrebno fizično delo, razen pri vpenjanju, pa tudi časovne razlike izdelave so večkratne v korist NC stroja. Velika prednost obdelave na NC stroju je, da odpade izdelava šablon ali specialnih rezkarjev, kar predstavlja še dodatni prihranek na času. S tem se občutno zmanjša čas obdelave celotnega orodja.

Tehnološka vrednota pa je v tem, da lahko obdelujemo na NC stroju orodje, ki ni konstruirano za takšno vrsto obdelave. Tako je lahko stroj tehnološko izkoriščen do maksimuma.

Ob koncu tega našega razgovora smo hoteli še izvedeti, kaj takšna povečana možnost NC stroja še pomeni za temeljno oziroma delovno organizacijo.

Program, ki je v bistvu postprocesor, je pisan za določeno vrsto oblike izdelka in je zato izdelava traku hitrejša. Če pa bi tak postprocesor morali kupiti, bi zanj morali odšteti 2.500 dolarjev. Koliko je to v dinarjih, ni težko izračunati.

V temeljni organizaciji so izračunali še to, da je prihranek na času za izdelavo orodja vredn na leto 380.000 din. K vsemu temu pa je treba prišteti še boljšo kvaliteto orodij.

Mili Kobal

Avtor inovacije, Avgust Fišner, inženir strojništva nam je o tem dosežku pripovedoval takole:

Leta 1982 smo v tozd Orodjar na nabavili NC rezkalni stroj z možnostjo linearne in cirkularne interpolacije, to je možnostjo rezkanja krivulj v eni ravnini. Ker je stroj dva in pol osni, kar pomeni, da lahko hkrati dela v dveh oseh, ne pa tudi v tretji, ni primeren za obdelavo obdelovancev, ki so prostorsko

Kasneje sem pričel razmišljati o programu, ki bi bil bolj univerzalen in bi nadomeščal več specialnih programov. Program imam že izdelan in je v fazi testiranja. Omogočal pa bo izdelavo za 18 različnih prostorskih oblik plafonjer in zaščitnih stekel. Po zaključenem testiranju bom izdelal katalog možnih oblik ter navodila za delo s programom. Program je koncipiran tako, da omogoča poljubno raz-

Ostanite srečni in zdravi!

Mesec november se je zaključil v svečanejšem tonu — ob slovesu od naših upokojencev. Letošnje, sicer pa tradicionalno srečanje, bi lahko z malce šaljivosti imenovali tudi »srečanje na višini«, saj so se dobili v sedaj na-

šem planinskem domu v Gorah, kjer je minil dan v nadvse prijetnem in pristrčnem vzdušju. Marsikdo bi to sicer imenoval običajna procedura: pozdrav direktorja, besede predsednika sindikata, razdelitev spominskih daril — vaz, in letos se je mimo nas zvrstila kar

skromnega šopka, obujanje spominov, tovariški pomenek. Pa vendar se ne da vse to označiti z običajnostjo, ne da se reči, da se vsako leto ponavlja. Vsako leto odhajajo drugi sodelavci in tudi

dolga vrsta: 63 sodelavk in sodelavcev. Morda ne veste — dosedaj smo segli v roko že kar krepko preko 500 našim upokojencem.

Vsak izmed njih je zgodba zase, za vsakogar lahko odkrito priznamo, da ga bomo pogrešali. Tu med nas in pred nas so v rast in življenje našega kolektiva vložili znaten del svojega; svoje upe, trud in napore.

Upokojitev je njihova prelomnica in čeprav jo je marsikdo težko čakal, da vendar že enkrat tudi zaključči, je na koncu tudi malce ganljiva, težka in morda celo grenka. Vsakdo v sebi in zase potegne črto, naj bo ta objektivnejša, kot če bi to storili drugi. Res je tudi, da so njihovi spomini na vloženo minulo delo in napore velikokrat vse kaj drugega, kot pa prinese izrek odločbe o upokojitvi.

Tako kot je že na poklicni poti v svoji delovni dobi vtisnil vsak po svoje pečat lastne osebnosti, tako in po tem se bodo ravnala tudi njihova prihodnja leta. Bila naj bi zanimiva in polna in večina si bo v njih prav gotovo našla čas za vse tisto, kar so dosedaj pogosto odrivali tudi delo, njegove obveznosti, sestanki in še kaj. Prosti čas naših upokojenih članov? Naj bo v njem čimveč veselja in naj jim kar se da številna prihodnja leta zaznamujeta predvsem zdravje in sreča!

jkr

Vožnja v Gore je bila prijetna. Mraz in dež sta poskrbela, da je bilo treba ob prihodu na cilj najprej preizkusiti »drsalne« sposobnosti.

Trinšestdesetim našim sodelavcem smo letos segli v roko. Njihova imena in koliko let so bili med nami, si lahko preberete na 6. strani.

Zahvala

Dolga leta, drage sodelavke in sodelavci, smo skupaj premagovali težave in se veselili uspehov. Ob mojem odhodu v pokoj se spominjam vsega tega. V posebno lepem spominu pa mi bo ostal zadnji dan med vami, lepo darilo, ki ste mi ga poklonili in me bo vedno spominjalo na vas.

Iskrena hvala tudi vsem tistim, ki so tako skrbno in pristrčno pripravili prijetno srečanje v Gorah za vse delavce, ki smo se letos upokojili. To nam veliko pomeni in daje občutek, da nismo porinjeni na stranski tir.

Vsem sodelavkam in sodelavcem želimo srečno in zdravo novo leto 1985, kolektivu DO Steklarna-Sijaj pa dobrih delovnih in poslovnih uspehov.

Matilda Kralj

Hvala vsem za vse, kar ste s svojim delom vgradili v našo tovarno, našo družbo.

Naša iskrena želja je, da bi zaslužen upokojitev uživali zdravi in srečni.

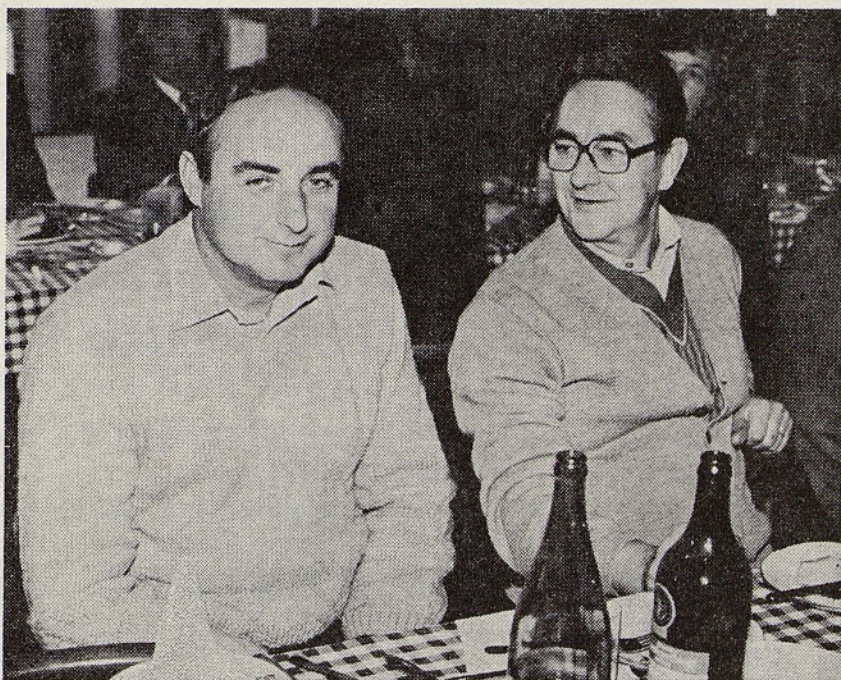
Na ves ta čas ostajajo spomini: na delo, uspehe, stiske. Na tovarništvo in prijateljstvo, ki so se ob skupnem delu tkala skozi leta in desetletja.

Spomini ostajajo tudi na mnoge kraje in poti, kamor je vodila službena pot.

Upokojitev pa lahko postane »darilo« za male vnuke in vnukinje.

Čas, ki ga bo doslej več, bo lahko zapolnilo tisto, za kar ga je doslej marsikdaj zmanjkalo.

V letu 1984 so bili upokojeni:

- ARKO DRAGICA, 13 let v poslovni enoti Ellux, na delovnih nalogah in opravilih čistilke,
- BIZJAK JOZEFA, 20 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih kontrolor stekla v avtomatski proizvodnji,
- BLATNIK MARIJA, 17 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih čistilke obratnih prostorov,
- BOROVŠAK FRANCIŠKA, 26 let v DO, na delovnih opravilih in nalogah izpihalke stekla, po nastanku invalidnosti pa pomožna delavka,
- BREČKO SLAVKO, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih strojnik v avtomatski proizvodnji,
- CEPUŠ JOŽEF, 24 let delovne dobe v DO, na delovnih nalogah in opravilih strojnika IS,
- DRAME HILDA, 34 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih administrator v osnovni proizvodnji,
- DROLČ FRANC, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih strojni steklar — brigadir,
- DREMEL OTO, 37 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih tehnolog za ročno proizvodnjo,
- DUH MARIJA, 35 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih — obračunovalec osebnih dohodkov,
- DVORNIK MARIJA, 31 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih kontrolor v avtomatski proizvodnji,
- EMERŠIČ MILAN, 37 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih varilec folij in dostavljalet modelov,
- EMINOVIČ ANA, 30 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih izpihalke stekla,
- GEC EDMUND, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih ročni pihalec steklenih izdelkov — brigadir,
- GLINŠEK JOŽE, 23 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih voznik tovornega avtomobila,
- GRACNER MARIJA, 30 let v DO, na delovnih opravilih in nalogah grobo brušenje saekla,
- GRIČER ERNEST, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih ročni pihalec steklenih izdelkov — brigadir,
- GORENC VINKO, 21 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih topilničar stekla,
- GROZNIK FRANC, 36 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih strugar I — skupinovodja,
- GUNZEK ANA, 30 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih grobo brušenje steklenih izdelkov, po nastanku invalidnosti pomožna delavka v brusilnici,
- HLASTEC ALOJZ, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih grobo brušenje steklenih izdelkov,
- HUZEJROVIČ HUSEIN, 7 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih pomočnik strojnika na IS v avtomatski proizvodnji,
- JAZBINŠEK OLGA, 35 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih referent izvoza v komercialnem sektorju,
- KLEMEN ZORAN, 31 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih referent nabave,
- JAKOPIČ JOŽE, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih pomočnik strojnika v kotlovnici,
- KNAP DOMINIK, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih ročni pihalec steklenih izdelkov — brigadir,
- KOŽAR MILAN, 36 let v DO, na delovnih opravilih in nalogah vodja nabave, pred upokojitvijo svetovalec v nabavni službi,
- KRALJ JOŽE, 34 let v DO, na delovnih opravilih in nalogah strojni steklar, zadnja leta pa vratar na izmenah
- KRALJ MATILDA, 20 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih delavka v kovinski,
- LAZNIK ANA, 28 let v DO, na delovnih opravilih in nalogah delavka v obratu družbene prehrane,
- MARS BERTA, 15 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih delavka v montaži,
- MLAKAR ANGELA, 30 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih delavka v skladišču gotovih izdelkov, po nastanku invalidnosti na ročnem čiščenju modelov,
- MAURER STANKA, 18 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih vezalka stekla v slikarnici,
- MAURER OSKAR, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih ročni pihalec steklenih izdelkov — brigadir,
- MÖDER LEOPOLD, 34 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih vodja obrata družbene prehrane in počitniških domov,
- PAVLIČ MARIJA, 22 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih delavka v skladišču gotovih izdelkov, po nastanku invalidnosti evidentičar,
- PERSIČ ANTON, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih strojnik P v avtomatski proizvodnji,
- PERČL SONJA, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih kontrolor steklenih izdelkov,
- PLAZAR BOGOMIR, 15 let v DO, na delovnih opravilih in nalogah pomočnik strojnika v avtomatski proizvodnji po nastanku invalidnosti III. kategorije dostavljalet modelov,
- PLAZAR VIDA, 29 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih pakirec v slikarnici,
- POKLEKA AMALIJA, 22 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih satiner v satinirnici,
- POVŠE ALOJZIJA, 33 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih delavka v skladišču gotovih izdelkov,
- POVŠE VILIJEM, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih strojni steklar — brigadir,
- PUFLER ERNEST, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih ročni pihalec steklenih izdelkov — brigadir,
- RIZNER JOŽA, 30 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih stekloslikar v slikarnici,
- ROBIČ JUSTINA, 15 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih delavka v skladišču gotovih izdelkov,
- SAVIČ MOMIR, 30 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih ročni pihalec steklenih izdelkov — brigadir,
- SELIČ KLOTILDA, 35 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih laborant,
- SIMERSEK FRANC, 29 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih strojni steklar, po nastanku invalidnosti pa polirec na vretenu,
- SLADIČ ANA, 30 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih kontrolor steklenih izdelkov,
- ŠMERC STANISLAVA, 18 let v DO, na delovnih opravilih in nalogah kontrolor v avtomatski proizvodnji,
- SUNTA TEREZIJA, 35 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih kontrolor steklenih izdelkov,
- TOVORNIK IVAN, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih strojnik v avtomatski proizvodnji,
- URBAJS IVAN, 17 let v DO, direktor DO Sijaj, Hrastnik pred upokojitvijo pa svetovalec za ekonomsko-finančno vprašanja
- VODEP LEOPOLD, 34 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih pomočnik strojnika v kotlovnici,
- VERNE LEOPOLDINA, 29 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih — grobo brušenje stekla,
- VODIŠEK TEREZIJA, 24 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih obračunovalec hranarin v oddelku za obračun osebnih dohodkov,
- VOVK ERIH, 36 let v DO, na delovnih opravilih in nalogah obratovodja v ročni in polavtomatski predelavi stekla,
- ZALETEL MILA, 33 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih kontrolor steklenih izdelkov,
- ZALETEL MIRKO, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih strojni steklar — brigadir,
- ZMAZEK STANKO, 32 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih strojni steklar, po priznanju invalidnosti III. kategorije dostavljalet modelov,
- ZORČIČ JULIJANA, 30 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih stekloslikar v slikarnici,
- ŽNIDAR MILKA, 33 let v DO, na delovnih nalogah in opravilih kontrolor v avtomatski proizvodnji.

NAŠI OBRAZI

Večina ga ne pozna. Saj se vendar ne moremo vsi poznati med seboj, več kot 2000 nas je, boste rekli. Mogoče bi ga pa radi spoznali, če vam povem, da je ta vitek mož, šarmatno osivelih skodranih las, veselih oči, žametnega basovskega glasu, ki zna ločiti službo in družbo, po poklicu diplomirani ekonomist, naš trgovski potnik za področje (še vedno precej bogate) Vojvodine.

Bogoljub Trkulja

ki pa mu od prijateljev nihče ne reče drugače kot Buce, tako se največkrat predstavi tudi sam.

Kdo bi vedel kakšne življenjske cilje je imel deček, ki je rosna leta svojega otroštva preživel v Skopju, osnovnošolske klopi drgnil v Sumadiji, kamor se je družina umaknila pred okupatorjem, ali kot dijak gimnazije v Bački Palanki. O tem, da bo kdaj trgovski potnik, prav verjetno ne, saj je šolanje nadaljeval in končal na prometni železniški šoli, pa očitno spoznal, da to ni tisto pravo. Znanja ni nikoli preveč, si je verjetno mislil, se vpisal na ekonomsko fakulteto in jo tudi končal. Od tu naprej, leta 1965 je bilo to, je povezan z našo firmo. Najprej kot direktor Nopala, največjega dobavitelja grl, od leta 1974, ko je direktorski stol zamenjal za kovček, v katerega je naložil zaključnice in se, takrat še s sunbeamom, podal od trgovine do trgovine kot trgovski potnik Sijaja. Pred dobrima dvema letoma je po nalogu Skupščine občine Bačka Palanka ponovno za eno leto sedel na direktorski stolček v transportni DO Dunavprevoz, kot prisilni upravitelj. Uspešno je opravil svojo nalogo in se kot zmagovalec podal v drugo borbo, tokrat s tržiščem, spet kot naš trgovski potnik.

Kljub temu, da avtomobila ne mara, pravi, da ga celo sovraži, je do konca oktobra z njim podolgem in počez po Vojvodini prevozil dobrih 20.000 km. Brez avta pač ne gre pri takem delu, pa naj bo megla, dež, poledica ali sneg, treba je na pot. Zaveda se, da od uspeha njegovega dela ni odvisen le njegov

osebni dohodek, temveč tudi delavcev, ki svetila izdelujejo.

Največji kupec na njegovem terenu je novosadska Agrovovodina. Deset let trdega dela je bilo potrebnih, da je to dosegel. Leta, ko je bilo potrebno dati vse od sebe, je pridobil njihovo zaupanje. V Agrovovodini so želeli, da bi čimveč poslov montažnih in projektantskih organizacij teklo prek njih (gre predvsem za posebne izvedbe). Zelo oprezno se je bilo treba lotiti tega. Lahko bi rekli, da je bil v tem času tudi potnik Agrovovodine. Trud ni bil zaman, od 32 starih milijonov prometa l. 1974, se je le-ta v 10 mesecih letošnjega povzpela na 2,8 milijardne starih din, kar je tudi maksimum glede na obojestransko možnost.

Če omeniš trgovskega potnika, večina najprej pomisli, aha, to so tisti, ki veliko zaslužijo. Drži, da njihovi dohodki niso slabi, tudi Buce je to potrdil, vendar je njihovo delo vse prej kot lahko. Če odmislimo vsakodnevne težave na cesti, pa polne hotele, ravno takrat, ko si najbolj želiš, da bi se v miru odpočil od celodnevne naporenega dela, ostajajo še druge stvari. Njihovo delo je samostojno, vanj je potrebno vložiti vse strokovne možnosti, včasih tudi materialne, pa se kljub temu včasih zgodi, da cela zadeva pade v vodo, ker nekdo v tovarni misli drugače. Največji problem pa so še vedno tiste majhne slabosti, ki jih nekako kar ne moremo odpraviti: zamude pri odpremi, prepočasno reševanje nekaterih reklamacij, vse to pa se rado maščuje. Profesionalcu, kot je Buce pa je najtežje, kadar ne more držati besede. Daleč so že leta, ko se je blago prodajalo samo, kot smo rekli mi, ali kot pravi on, da smo blago delili kupcem, ker ga enostavno ni bilo dovolj za vse. Trdi, da smo še vedno najboljši, prvi med 20 proizvajalci, prepričan je, da smo in moramo biti še boljši. Najboljša reklama za naše proizvode je dobra kvaliteta, ekspeditivnost, sprotno reševanje reklamacij, pa potniku morda ne bo več potrebno zardeti, ko bo trgovcu povedal ceno naših izdelkov, kar se sedaj že včasih zgodi. Bolj bi se morali zavedati tega, da je tudi v žepih naših kupcev neke meja, ki se ji bo treba prilagoditi. Ne zanika, da so cene repromaterialov močno poskočile, vseeno pa bi morali ponovno preveriti notranje rezerve, je komentiral zadnjo podražitev svetil. Dosti več bi se po njegovem mnenju morali posvetiti dizajnu, pripraviti artikole, ki bodo vseh kupcem in akumulativni za proizvodnjo. Uspešnih artiklov, kot so bili LK 101, V 607, P 5009, da naštejemo le nekatere, nimamo več. V sedanjih težkih razmerah gospodarjenja se je treba znajti kakor veš in znaš, včasih tudi z lažjo, zlorabo zaupanja, sam pred sabo se opravičuješ in iščeš izgovore, kajti tudi v Vojvodini poznajo pregovor, da ima laž kratke noge. Delaš to z upanjem, da bi tudi v tovarni spoznali, da tako naprej več ne gre, pravi.

Od združitve je pričakoval več, mogoče nimam dovolj potrpljenja, prida in obenem upa, da bomo kljub težavam dosegli zastavljeni cilj.

Po nekem tišem dogovoru je postal vodja potnikov. Deset jih je, raztreseni po vseh koncih Jugoslavije, s svojimi in skupnimi težavami, ki jih je treba debatirati in rešiti. Srečajo se 2–3-krat letno, premalo, da bi se o vsem dogovorili. Telefon v tem primeru kar prav pride, tudi za izmenjavo izkušenj in komentiranje odločitev, ki jih v pisni obliki posredujemo iz tovarne. Da je ekonomist, mu verjetno velikokrat prav pride. Delo potnika je tudi psihično zelo naporno, razmišljanja, ki so pri tem delu vsekakor potrebna te lahko privedejo tudi v malce nerodni položaj. Ni čudno, da se mu je ob enem takih razmišljanj pripetilo, da se je po kratkem postanku v Slavonskem Brodu zgodilo, da je avto namesto proti Hrastniku, kamor je bil namenjen na sestanek, obrnil v nasprotno smer in se zavedel napake šele dobrih 20 km pred Bačko Palanko.

Čudila sem se, in se še, ker pravi, da svojega poklica nima preveč rad temveč ga sprejema kot nujnost. Meni, da bi bil njegov prispevek družbi lahko večji, če bi opravljal delo ekonomista, saj mu izkušenj prav gotovo ne manjka. Biti moraš pravi profesionalc, kar Buce prav gotovo je, saj bi podatek o ustvarjenem prometu 5,7 starih milijard v 10 mesecih prej govoril o tem, da delo opravlja z veliko ljubeznijo, da mu to uspe.

V poklicu niza uspehe, majhna zadovoljstva zaradi dobro opravljenega dela. Povsem drugačen pa je Buce v prostem času. Nobena družba se ga ne bi branila. Sale, ki jih zna, pripoveduje na tak način, da se smeja ne moreš ubraniti. Če pa zbrani družbi še zapoje, tiste lepe starogradske, se kaj lahko ugodi, da se ena od njih tudi uresniči. Namreč tista: U ranu zoru, zoru, dok ne svane dan...

Na svojih službenih poteh nima veliko časa, da bi opazoval naravo okrog sebe, zato to izkoristi ob koncu tedna. Ribolov v Donavi je njegovo posebno zadovoljstvo, užitek zanj je tudi delo na vrtu, kjer preživi večino prostega časa.

Rad ima Vojvodino, pravi, da na drugem terenu ne bi mogel delati kot potnik. Rad pa

ima tudi Slovenijo, tu je našel svoje najboljše prijatelje, kot trdi. Pohvali se, da so Slovenci iz njega naredili dobrega smučarja, ljubitelja pravega cvička in jetrnih klobas. Obhodil je celo Zasavsko transverzalo, s čimer se ne morejo pohvaliti niti vsi hrastniški planinci. Všeč so mu planinski domovi in vzdušje v njih. Tudi zato se s posebnim zadovoljstvom vedno rad vrača v Slovenijo.

Povedati moram, da je tale najin pogovor potekal na razdaljo dobrih 500 km, po pismih. To sem povedala zato, ker bom delček tega, kar je napisal dobesedno prepisala, ker se mi zdi, da bi sicer izgubilo na vrednosti: »Istina Vojvodina ima samo jedno brdo — Frušku goru (640 m), ali bih Vas i pored toga sve skupa pozvao, da mi budete gosti, meni i mojim prijateljima u Vojvodini da Vam se pohvalimo svojim gostoprimstvom. U Vojvodini nema planinarskih domova, nema vatrogasne glasbe, ali zato ima čardi, ima dobre ciganske muzike, imamo zeleno more od pšenice i kukuruza, dosta prašine, ali imamo i Dunav. Ukratko imamo sve što bi Vas interesovalo.«

Prijetno povabilo, kajne. Ni izrečeno kar tako. Verjemite, da bi držal besedo, če bi tako naneslo. Tako gostoljubni Slovenci prav gotovo nismo, čeprav nam njegovo mnenje o nas godi. Drobnost željo, ki jo je izrazil pa bomo izpolnili. Odslej bo tudi na njegov naslov vsak mesec prihajal Steklar. Verjamem, da si tega želi bolj kot mi, ki smo v toku dogajanj. Pravzaprav bomo s tem popravili napako, za katero se opravičujemo in obenem želimo, da s tem ustvarimo vsaj drobnost vez med tovarno, vami in vašimi kolegi, da boste čutili, da na vas nismo pozabili. Tudi vi ste eden od več kot 2000 členov v verigi, na katerega trdnost se zanašamo.

Dobro razume slovensko, poznata tudi nekaj naših običajev, zato sem prepričana, da bo razumel, če mu ob koncu zaželim le SREČNO!

Beseda, ki lahko nadomesti 2–3 stavke, pa z njimi še ne bi povedala vsega, kar smo mu dolžni za dosedanj trud in tisto, kar mu želimo tudi v bodoče.

Joži Umek

Pripravljamo:

Proslava dneva JLA

— 21. 12. 1984 ob 17. uri v Delavskem domu Hrastnik sodelujejo: moški pevski zbor DPD Svoboda II, pihalna godba DPD Svoboda II in recitatorji.

Novoletni program za najmlajše

25. 12. 1984 — Lutke tete Julke (lutkovna skupina iz Litije) ob 11. uri in 12.30 uri

27. 12. 1984 — ob 16. uri — Oskar in morska deklica — gledališka predstava SLG Celje.

Obe prireditvi bosta v Delavskem domu Hrastnik.

Druga predstava gledališkega abonmaja

SLG Celje — William Wycherley: PODEZELANKA v petek, 14. decembra 1984 ob 19.30 v Delavskem domu Hrastnik.

ZKO Hrastnik

OB KONCU MESECA BOJA PROTI ALKOHOLIZMU

Alkohol — naše in družbeno zlo

Mesec november razglasimo za mesec boja proti alkoholizmu. Poleg plakatov, ki vabijo na martinovanje, oblepimo oglasne deske in avtobusna postajališča tudi s plakati na to protialkoholno temo. Zanimivo je, koliko vabljalivosti, izvirnosti in sredstev je lahko v propagandnem materialu: kako očarljivi so na primer plakati ob dnevu varčevanja, kako bogati in dodelani ob raznih kongresih in festivalih in kako borni in predpotopni so prav ti, ki naj bi nas zbodli v oči in nas vsaj tisti dan, tisti mesec vzpodbudili k razmišljanju — v mesecu boja proti alkoholizmu.

Razmigati naše misli in dejanja samo v tem posvečenem mesecu, je toliko kot nič, saj smo sicer celo leto družbeno čisto drugače naravnani. Razmišljati o problemu alkoholizma med drugim pomeni stati pred odprtimi ključnimi vprašanji, na katera si ponavadi ne odgovorimo, nikakor tudi ne tam, kjer bi morali.

Za nejasnostjo bi se kaj radi skrivali že pri vprašanju, kaj alkoholizem je, kdo je alkoholik, saj okolico okrog sebe takoj razdelimo na dva tabora: na tiste, ki se jih bomo lotili in tiste, ki jih bomo raje pustili pri miru.

Pri miru pustimo človeka kar lepo vrsto let, če se le da, pa celo njegovo življenje, to si moramo priznati. Mož ima lahko kvečjemu tako »sitno in nevzdržno ženo« (ali obratno), ki ga venomer gnjavi zaradi tega in mu krati osebno srečo. Zaradi takega enostranskega pristopa, ki se ponavadi razume še celo kot čudaštvo treznega, se uspe alkoholiku celo vrsto let lepo »prikrivati«, posebno v delovni sredini, ki ji veliko bolj ustreza igra neosveščenosti kot pa večje delovne discipline, bolj zdravih in doslednejših delovnih odnosov. Takšno prikrivanje pa nikakor ne ustavi človekovega propadanja. Ko pa se v taki končni fazi vendarle moramo ukvarjati z njim, smo ogorčeni zaradi njegovega pokvarjenega značaja, izigravanj in laži, ki se jih poslužuje.

Tragedij nočemo videti in se nas kot kaže ne tičejo. Samo socialno srbstvo, službo v delovni organizaciji in postajo milice naj bi kvečjemu brigalo, da mora družina sredi noči bežati od hiše pred zaradi pijanosti podivjanim možakarjem in iskati zavetje pri sosedih, sorodnikih. Kako odločna naj bo žena in kako naj postavi moža ob zid, da bo razmišljal o zdravljenju, če celo dela nadure, ko ga rabi, in se res lahko vedno zanejejo nanj.

Kako naj bo odločna in gre do konca, če bo v nerešljivem položaju, če ne še težjem, tudi če se razveže, saj moža ne bo mogla spraviti iz stanovanja, kot sicer lepo predvideva črka zakona in bo torej družina deležna še več nasilja, hudobije in maltretiranja. Nenazadnje: ali je lahko ob vsej svoji odločnosti in brezizhodnosti položaja prepričana, da bo okolica njeno ravnanje pravilno razu-

mela, ko pa ni pripravljena pogledati čez plot moževega lažnega ugleda in si priznati, kaj tak človek sploh je. Tudi skrb za otroke naj bi bila družbena skrb in kaj lahko mi pričakuje mo od otrok, ki so že v svoji najnežnejši dobi poznali le temne plati alkoholnega brezna, iz katerega je po njihovi varnosti grabila opijanena očetova ali materina roka? Ter na drugi strani: kaj lahko ti otroci pričakujejo od družbe, ki je in ostaja slepa za vse to.

• Najprej človek jemlje pijačo, potem pijača zahteva pijačo, na koncu pijača zahteva človeka.

(kitajski pregovor)

• Vino pravi: sem dobro, dokler ti mene zmoreš; kadar pa jaz tebe, gorje ti

Kdo je ta družba? Bili naj bi mi vsi: dobri sodelavci, nepristranski in nealkoholni nadrejeni, stabilni partnerji, bolj osveščena delovna sredina, manj vase in v svoje osebne interese in osebni standard usmerjena neposredna sosesčina, bolj na življenjska vprašanja in probleme naravnani samoupravni organi in družbenopolitične organizacije — ne samo socialni in njim podobni delavci, ki smo jim to področje zapisali v opis njihovih del in nalog, zato da

pač nekam spada. Se alkoholizem kot problem res lahko navezuje le na službeno dolžnost? Je res prav, da se pridružimo k temu le takrat, ko se čutimo poklicane, da podamo končno oceno: »Glej ga, kako nizko je padel.« »Ta je dobil svoje!« »Kako v redu fant bi lahko bil, le kaj mu je treba piti.« »Lé kako, da se je tako daleč spustil?« Če smo alkoholizem opredelili kot socialno bolezen in družbeno zlo, si priznajmo še to, da so ti propadli ljudje naš skupen produkt.

Dr. Janez Rugelj, kot da se je zapisal temu boju proti alkoholizmu, s svojo, kot je videti, neizčrpno energijo. Njegovi izzivi so neposredni, odkriti, tudi grobi in ostri in za tako naravnane družbene kroge kot so naši, morda celo žaljivi, saj smo nenehno priča kakšnim besednim dvobojem. Zato je med nami zapisan tako ali drugače, vsekar pa se raje posmejimo njegovim prizadevanjem kot pa da bi jim sledili. Je lažje tako, nas manj stane, si verjetno pravimo.

Z njegovim delom smo namreč tudi pri nas kar dobro seznanjeni, marsikdo tudi v smislu, da se zaveda, s katere strani »mu preti nevarnost.« Zanimivo je venomer poslušati, da mu pripisujejo, da je menda na nekem seminarju pred leti v Zasavju rekel, da so alkoholiki vsi tisti, ki pijejo alkohol. Igre z besedami so lahko včasih prav simpatične, zanimivo pa je to, da jih obrnemo tudi takole in potem to še radi uporabimo kot duhovito domisljico, za katero bi se radi skrivali. Koga bi radi onesposobili? Ali nismo s svojim odnosom do alkoholizma blokirali vseh naših rezerv? Pravzaprav se ob tem ni čuditi tudi ugotovitvam čisto navadnih ljudi, ki v teh časih izustijo: »Dobro, da nam ob vsem tem, kako se obnašamo, še zatorej gre.«

Ocenjujemo menda, da je v naši državi prizadeta nič manj kot petina prebivalstva, napovedujejo pa, da bo ta številka ce-

lo v porastu. Položaj torej kliče k akciji, mi pa raje ostajamo pri besedah. Ali pa bo vendar vzniknila tudi kakšna pobuda, da ustanovimo še koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu? Kako ga bomo sprejeli? Kot nekaj, kar imamo najraje, da je nekje daleč stran od nas, on pa naj dela, če hoče.

Dr. Rugelj pravi: »Skratni čas je, da preidemo na smiselno preprečevanje alkoholizma, kajti v zdravljenje zajemamo samo redke alkoholike, medtem ko celoten odnos do alkohola ostaja nespremenjen.«

Mogoče bi se dalo govoriti v naši delovni organizaciji tudi o rezultatih. V program ukrepov za izboljšanje rezultatov smo letos jeseni zapisali zelo ostre besede na račun alkoholizma: strogo prepovedano vnašanje alkoholnih pijač, proti kršitvam ukrepanje s suspenzom. Dalje: prepoved vsakega pitja alkohola in praznovanja ter uvedba disciplinskega postopka proti kršiteljem, s suspenzi v hujših primerih. Dalje: prepovedi praznovanja odhoda v pokoj na delovnem mestu. Zaobljubili smo se tudi, da bomo izvajanje ukrepov tudi čisto konkretno in zares spremljali in ocenjevali. Kakšna bo ta ocena? Bomo ocenili tisto, kar smo naredili, ali tisto, kar nismo hoteli videti?

Po dosedanjih vidnih rezultatih (med drugim beri: po prijavih in suspenzijah pri disciplinski komisiji) lahko sklepamo, kako neverjetni smo, saj naj bi, po prijavih sodeč, tovrstno prepovedano dejavnost domala opustili, skratka, tega pri nas ni, ker prijav ni, čemur lahko verjamete, ali pa tudi ne, saj se poznamo, ali ne? Čez noč se nismo spremenili, če pa smo si obljubili, da bomo doslednejši in strožji za naše skupno dobro, bi bili lahko pripravljeni tudi več videti. Slišati je bilo, da so delavci ob prebiranju Informatorja s temi ukrepi svojemu malce višjemu postavljenemu delavcu rekli: »Tu notri se lahko tudi ti vidiš« ali nekaj podobnega. Pa se ni bati; še vedno smo tam, kjer smo ali smo bili, vidimo tisto, kar hočemo videti, zaviti v lažno moralo, dvojne kriterije in pristranost. Mesec boja proti alkoholizmu pa tudi mine, ali ne? JKR

Obnovljen planinski dom

29. novembra je bila otvoritev obnovljenega Planinskega doma na Kalu. V neposredni bližini doma je že od lani urejeno tudi smučišče, vanj pa je vgrajenih precej prostovoljnih delovnih ur delavcev nekaterih hrastniških kolektivov.

Foto: B. Klančar

Novo v knjižnici Hrastnik

1. Dominique Lapierre in Harry Collins: PETI JEZDEC

Avtorja te knjige naša javnost pozna po knjigi »Jeruzalem, Jeruzalem«, ki pa se bistveno razlikuje od »Petega jezdeca«, čeprav zadeva isto problematiko: boj Palestincev proti Izraelu za uveljavitev državnosti v lastni deželi. Knjiga »Jeruzalem, Jeruzalem«, pa tudi druge, ki sta jih avtorja napisala, sodijo v zvest dokumentarcev in zadevajo dogodke, ki so že mimo, »Peti jezdec« pa je v nasprotju s tem futurističnim romanom, ki utegne jutri postati stvarnost. Osebe tega nenavadnega romana, ki govori o resničnih problemih, so nekateri državniki, ki so še danes na čelu svojih držav. To velja predvsem za dva državnika, ki nastopata s pravim imenom: Moamerja Gadafi in Menahema Begin. Ameriškega predsednika avtorja ni sta imenovala s pravim imenom, a zlahka je moč prepoznati Jimmyja Carterja. Bržkone sta tako ravnala zato, ker se mu je v času, ko je knjiga izšla (1979), mandat že iztekel, tako da se jima je zdelo neumestno, da bi ga vključila v futuristični roman. Vse kaže, da sta predvidevala, da ne bo znova izvoljen.

Zgodba romana je postavljena v trikotnik: Gadafi skuša z odločno akcijo, se pravi s pritiskom na ZDA, prisiliti Izrael, da bi se umaknil z zasedenih ozemelj in Palestincem priznal njihove pravice. Poleg Libije nastopata še Francija in Sovjetska zveza, ki si prizadevata, da bi se nekaj podobnega res zgodilo, povrh pa je težko verjeti, da bi se sploh moglo zgoditi. Očitno pa skušata z nenavadno napeto in fantastično zgodbo opozoriti na docela realno in resnično dejstvo, da svetu vendarle grozi velika nevarnost, če palestinskega vprašanja ne bodo ugodno rešili. S tem skušata opozoriti človeštvo tudi na nevarnost termonuklearnega orožja pa tudi političnih okoliščin, ki zbujaajo ogorčenje žrtev politike zatiranja. Roman je odlično napisan in se kljub resni problematiki bere kot najbolj napeta kriminalka.

2. Christopher Evans: RAČUNALNIŠKI IZZIV

Poljudnoznanstveno delo; v angleškem izvirniku je izšlo že leta 1979. Preenetljivo aktualno pa je tudi danes, v letu 1984, čeprav je mikroračunalnik, ki je v ospredju zanimanja te knjige, tehnološki pojav, ki doživlja v primerjavi z vsemi drugimi sedanjimi tehnološkimi odkritji najhitrejši razvoj. Aktualnost knjige je še toliko bolj prepričljiva, ker govori o prihodnosti, ne o daljni prihodnosti, ampak o prihodnosti, ki je tik pred nami in se že delno uresničuje, in to bolj ali manj natančno tako, kot je avtor knjige napovedal. Ta prihodnost prinaša spremembe po celem svetu in na vseh ravneh. To je prihodnost, ki jo že sedaj oblikuje predvsem eno samo izjemno tehnološko odkritje: računalnik.

Večina ljudi nerada bere ali razmišlja o računalnikih, ker meni, da so preveč zapleteni, da bi jih lahko dojel, toda ta bojazen je pri tej knjigi odveč, kajti za njeno razumevanje ni sta potrebna tehnično znanje in nadarjenost. Avtor se sicer na kratko dotakne zgodovine računalnikov, kajti to je zelo zanimiva tema, ki je večina ljudi ne pozna; poznavanje razvoja računalnikov od zgodnjih začetkov, do današnjega dne pa pomaga tudi razumeti, v katere smeri se bodo lahko računalniki razvijali v prihodnosti.

Avtor govori torej v prvem delu knjige o preteklosti računalnikov. Drugi del obravnava sedanost računalnikov; v njem prikazuje avtor današnje stanje računalniške tehnologije in razmišlja o močnih silnicah, ki usmerjajo razvoj računalnikov. Ostali deli knjige pa napovedujejo prihodnost — v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju. Naj že samo dejstvo, da se pri dolgoročnem predvidevanju avtor ni upal iti dlje kot do leta 2000, služi kot merilo, kako hitro se stvari spreminjajo na tem tehnološkem področju. V tem delu knjige, v katerem je tudi poglavje o naravi inteligence in o njeni vlogi pri živalih in človeku in končno o njeni uresničitvi v strojilo, bralec nazorno spozna, kako se svet hitro spreminja.

Evansova knjiga je lahko pomembna spodbuda za naše razmišljanje in delovanje prihodnosti.

3. Heiko Dantine: KRVAVA BITKA

Heike Dantine, mlada nemška reporterka in pisateljica je roman »Krvava dirka« napisala potem, ko je dve leti potovala z romarsko karavano dirkačev formule 1, tem nemirnim krdelom, ki nenehno plava v opoju nevarnosti in dražljivega sveta hitrih avtomobilov, denarja, slave, minljivosti in lepih žensk. Za temo romana je izbrala torej avtomobilski šport in v tem je tudi ta roman za slovensko bralstvo nekaj novega. O športu pišejo časniki in revije, kajti s to tematiko pa je pravzaprav zelo malo. Leposlovnih namreč!

Heike Dantine sledi in opisuje v romanu skupino dirkačev formule 1 — med njihovimi pripravi in dirkami — sredi njihovih upanj in napetosti, dvomov in stisk. Knjiga je razdeljena v pet velikih poglavij, imenovanih po prizoriščih slovitih dirk: Brands Hatch, Hockenheim, Zeltweg, Uandvoort in Monza. John Benetti, as med dirkači, vidi na lastne oči, kako vozilo njegovega sina v ovinku zanese s steze in kako umre mladenič v plamenih. Odtelej se ne more več znebiti suma: ta nesreča je bila pripravljena vnaprej...

Življenje dirkačev formule 1 je opisano kot surova družba v okrilju smrti, v kateri sleherni upa, da ne bo doletelo prav njega. To je boj za življenje in obstanek. Ne le na dirkališčih, tudi za kulisami vlada rivalstvo.

To so boji za bogastvo in slavo, za ženske. In v tem neusmiljenem poklicu morajo moške nenehno računati na to, da bodo zleteli s proge — morda za vselej.

Pisateljica je spremljala dirkače, poizvedovala in zbiral gradivo. Pogovarjala se je z asi

dirkalnega športa, z oboževalci dirkači, z monterji, direktorji dirk, managerji ekip in s časnikarji. Iskala je v zakulisju in nastal je svojstven roman, ki bo zanimal prvenstveno ljubitelje športa in avtomobilizma.

Marija Vučetič

Upokojenci dobili prostore

Za dan republike so upokojenci Krajevne skupnosti Steklarna dobili svoje društvene prostore. Ureditev le-teh je bila financirana iz sredstev 4. samoprispevka. V vrhnjih prostorih »Pri Logarju« pa so poleg upokojencev tudi pevci Svobode II. Sem so se preselili letos spomladi, potem ko so prostore v gradu morali prepustiti za druge namene.

Za mlade ustvarjalce

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ HRASTNIK

GLASBENA MLADINA HRASTNIK

MLADINSKA GLASBENA SKUPINA DPD SVOBODA II. HRASTNIK

ORGANIZIRAJO

Republiško revijo mladih glasbenih ustvarjalcev, ki bo predvidoma februarja 1985 v hrastniškem Delavskem domu.

Mladi glasbeniki, ki se bodo prijavili in bi na reviji radi sodelovali, morajo poslati notirano melodijo z besedilom in posnetek na kaseti do 31. decembra 1984 na naslov: ZKO Hrastnik, Log 2, Hrastnik. Prijavijo se lahko z več skladbami, ki morajo biti v celoti delo posameznika ali skupine, ki se prijavlja, skladbe pred nastopom ne smejo biti javno izvajane.

Vabimo vas k sodelovanju!

OKTOBER — MESEC VARSTVA PRED POŽAROM

Požari - vsakdanja nevarnost

Na podlagi programa Občinske gasilske zveze Hrastnik za mesec varstva pred požari »OKTOBER 84« je tudi služba požarnega varstva naše DO izdelala za ta mesec svoj program o delu ter ga v celoti realizirala, z namenom še večje varnosti pred požarom, večje osveščenosti in samozaščitnega delovanja pri preprečevanju požarov.

Poleg ažuriranja in dopolnitve ocene požarne ogroženosti so bili poleg izdelani tudi novi načrti požarne varnosti na nivoju (nove) DRO za vsak tozdr posebej, še posebno za tozdr Proizvodnja svetil, ki mora zaradi odmaknjenosti in specifičnosti svoje proizvodnje imeti svojo požarno varnostno oceno in načrt.

Nadaljevali smo z republiško akcijo »100 000« preventivnih pregledov in na ta način ugotavljali pomanjkljivosti s področja varstva pred požarom. Preizkusili smo delovanje hidrantnega omrežja, ga označili in oštevilčili. Iz zapisnika pa je razvidno, da pritisk vode ne ustreza našim potrebam, saj znaša ob

večjem odvzemu (nastavitev 1. izliva) vode pritisk 1,2—1,8 atm.

Pregledani in usposobljeni so bili vsi gasilni aparati, tudi ti isti izven delovne organizacije: v skladiščih, samskih domovih, gradu. Med pregledom le-teh, pa je bila ugotovljena njihova uporaba v druge namene, in ne le za gašenje začetnih požarov.

Precej neodgovorno je ravnanje s cevmi iz hidrantnih omari kar onemogoča hitro delovanje dežurnih gasilcev v primeru izbruha požara. Cevi so zažgane, razrezane, zamaščene, zavržene in založene.

V skladišču kartonov pa že teče montaža sistema za avtomatsko javljanje požara, kar bo omogočilo boljši nadzor na tem, požarno zelo ogroženem delu tovarne. Dela bodo končana še v letošnjem letu.

Kljub stalnemu nadzoru in odstranjevanju vseh naštetih pomanjkljivosti, službi požarne varnosti ne uspe v zadostni meri zagotoviti prostih prehodov do hidrantov, niti odpraviti nered in založenost v celotnem po-

prečju, kjer je nevarnost izbruha požara precejšnja. Če pomislimo na dejstvo, da je človeški faktor kriv za 80 odstotkov vseh požarov, potem bomo morali še bolj poglobljeno in načrtno razmišljati, kako pristopiti k osveščanju in vzgoji človeka. Razmere na področju varstva pred požari so takšne, da se bo moral krog odgovornih in zainteresiranih za boljšo požarno varnost razširiti in postati še številnejši.

Zato je ena izmed glavnih nalog protipožarne službe, da ugotavlja vse pomanjkljivosti in

o njih obvešča oziroma opozarja neposredne vodje in delavce, ki se gibljejo na področju, kjer so pomanjkljivosti ugotovljene. Vsa takšna področja pa moramo primerno zavarovati, oziroma označevati z opozorilnimi napismi.

Požari so vsakdanja nevarnost na vseh področjih našega dela in življenja, zato naj bo naša skupna naloga in skrb, da jih učinkovito preprečujemo. Uspešni pa bomo le tedaj, če bo ta skrb v zavesti vseh nas.

Referent za požarno varnost
Vojko Grešak

Programov in sklepov imamo dovolj, le akcij je premalo

Vse kar moramo storiti, smo zapisali v naše programe: srednjeročnega, stabilizacijskega, program za izboljšanje poslovnih rezultatov. Čas je, da se vprašamo, kaj smo od zapisanega tudi uresničili. In ne le to. Vprašajmo se, kakšna je naša bodočnost, kakšne so možnosti našega nadaljnjega razvoja. Tako so na svoji zadnji seji razmišljali komunisti tozdr Proizvodnja steklenih izdelkov. Rezultat takih razmišljanj je bila pobuda, ki so jo dali Predsedstvu stalne akcijske konference, za zbor komunistov delovne organizacije.

Zbor komunistov naj bi bil v sredini decembra, na njem pa bi spregovorili o uresničevanju naših programov ter o smernicah razvoja naše DO do leta 1995 oziroma 2000.

Sicer pa so že na tem sestan-

ku bili kritični do nekaterih vprašanj, zapisanih v programih. Na primer reklamacij. Nenehno poudarjamo, da jih moramo zmanjšati, a se kar naprej pojavljajo, vzroki pa so skoraj vedno enaki: malomaren in neodgovoren odnos do dela. Od skupin delavcev do posameznikov.

Tudi ko načrtujemo posamezne akcije, ne pristopimo enotno k njihovi izvedbi. En dokaz za to je na primer korekcija norm. V nekaterih sredinah povečane norme veljajo že več mesecev, drugod šele od tega meseca.

Po letu dni od združitve Steklarne in Sijaja je tudi že čas, da analiziramo naše skupno delo in poslovanje in ob morebitnih ugotovitvah, da se pri delu kje zatika, te pomanjkljivosti čimprej odpravimo. Mili Kobal

Čimveč za naše otroke

Za vsako organizacijo otroške maškarade, obiska dedka Mraza, sejma smučarske opreme in še bi lahko naštevali prireditve, se v ozadju skriva delo Društva prijateljev mladine krajevne skupnosti Dol pri Hrastniku. Društvo prijateljev mladine ima 410 članov, a aktivnih je le peščica. In prav ta peščica prizadevnih žensk, med njimi je nekaj upokojenih učiteljic, si prizadeva v življenje naših otrok prinesiti nekaj svežine in otroškega utripa.

Ko so članice na letni konferenci (12. decembra) 1984 ocenjevale svoje delo, so izpostavile vrsto stvari. Predvsem se lahko pohvalijo z aktivnim delom 5 pionirskih hišnih svetov. Vendar finančna pomoč pionirskim hišnim svetom je le minimalna, zato bo treba v prihodnje temu vprašanju posvetiti več pozornosti in nuditi pionirjem takšno pomoč, kot je posamezni hišni sveti potrebujejo, kajti vsi ne delujejo v enakih okoliščinah. Kljub temu, da je precej otrok vključenih v različna športna in kulturna društva, bo potrebno stike z društvi poglobiti. Nezainteresiranost in nenačrtno delo pride do izraza pri zimskem in poletnem letovanju otrok. Vrazpravi je tov. Ivanka Šerbak-Medved poudarila: »Za nas prijatelje mladine, je vseeno ali se otrok zanima za kulturno in športno področje, važno je le zanimanje.

Prav to zanimanje otrok za raznorazna področja nas obvezuje, da usmerimo naše delo v tako smer, da vzpodbudimo interes otrok, da se bodo aktivno vključevali v tisto področje, ki jih najbolj zanima in si nabirali znanje, spretnosti in vedenje za svoje bodoče življenje. Prav na tem področju čaka članstvo na Dolu dvojna naloga, in sicer: poglobiti delo z društvi in njihovimi mentorji in iskati take oblike dela, ki bodo vzpodbudile zanimanje pri otrokih.«

Pri društvu prijateljev mladine opažajo, da je vse manj otrok prijavljenih za letovanje. Veliko skrb društvo posveča predvsem letovanju otrok mater samohranilk, vendar prav pri njih naleti na odpovedovanje. Morda so te težave predhodnega značaja, morda odvisne tudi od samih socialno ogroženih družin.

Eno pa je res! In sicer to, da starši nimajo časa za svoje malčke, da vedno nekam hitijo za boljšim standardom, ob strani pa puščajo svoje doraščajoče otroke. Tudi starši so del članstva društva prijateljev mladine, vendar se tega nočejo ali pa tudi nehoti ne zavedajo.

Ob tem sestavku pa se naj spominjamo na pregovor »da so otroci naše bogastvo in naša največja investicija, ki bo pokazala in obrodila sadove čez leta in leta.

Vojka Povše

Tudi ob takšnih primerih ni izključeno, da ne bi moglo priti do požara.

Šport in rekreacija – iz meseca v mesec

Športnih dogodkov tudi v preteklem mesecu ni manjkalo. MINI SPENT v Ljubljani, TRIM IGRE in še kaj so osrednja tema tokratnih aktualnosti. Seveda ni manjkalo tudi drugih dogodkov. Nekateri med njimi so našli svoje mesto tudi v teh kratkih novicah. Sicer pa, sezona zimskih športov je pred vrati. Po treh uspešnih »Belih koncertih« bo do našo pozornost spet »plenili« smučarji. Spet bomo navijali za Franka, Križaja, Strelo, Svetovo, pa Nušo Tome, Anjo Zavadlav in druge. Tudi prmož Ulaga je baje prebolel letošnji »sarajevski poraz«. To je moč čutiti po tem, ker ga je prenehalo zbadati v križu. No nas še ni: vsaj v denarnici še ne.

Potem, ko je od zadnjega članskega sestanka preteklo kar sedem let, so se znova sestali hrastniški kolesarski delavci in sklenili napraviti red v domači hiši. Predvsem so ugotovili, da tako ne gre več naprej in da je osnova dela temeljit program, dobro klubsko in strokovno vodstvo. Predvsem pa, da je treba začeti znova, v trdni povezavi s šolskim športnim društvom, ki naj bo tudi izvor mladih kolesarskih talentov. Ob tem pa so se odločili da bo potrebno več poudarka dati tudi rekreativnemu kolesarjenju, ki uživa domala po vsej Sloveniji vse večjo popularnost.

Osrednji kvalitetni športni dogodek v Sloveniji je bila vsekakor 26. mednarodno prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu, ki ga je v spomin na svetovno prvenstvo leta 1965 in 20-letnico Ljubljanskega športnega hrama Hale Tivoli pripravila osrednja slovenska namiznoteniška zveza. Štiri dni je Ljubljana gostila vse najboljše igralce in igralke sveta iz 22 držav Evrope, Azije, Afrike in ZDA. Z izjemo Japoncev in nekaterih posameznikov iz Evrope so bili v Ljubljani zbrani resnično vsi najboljši mojstri celuloidne žogice. V tej enkratni eliti svetovnega namiznega tenisa se je med našimi znova izkazala Zagrebčanka Branka Batinič z zmago med posameznicami. Poleg tega uspeha so naši predstavniki osvojili še štiri odličja.

Rešetar Franc — član Strelske družine Rudnik, je dosegel odlično uvrstitev na prvi pregledni tekmi v streljanju s standardnim zračnim orožjem. Na tekmovanju v Kranju je nastopilo prek 100 najboljših slovenskih strelcev in strelk, na čelu z olimpijcem Rajmundom Debevcom, ki je tudi zmagal v streljanju s puško. Na odlično drugo mesto med »puškaši« pa se je uvrstil Rešetar, ki je dosegel 575 krogov in za zmagovalcem Debevcom zaostal za 8 krogov.

Tradicionalnega »Memoriala preminulih članov«, ki ga že vrsto let organizira kegljaški klub Rudnik Hrastnik, se je tokrat udeležilo osem ekip, ki so se pomerile v borbenih igrah. Zmagali so predstavniki OOS Rudnik Hrastnik — 592, pred ekipo prirediteljev — 565 in ekipo Steklarne — 517 podrtih kegljev. Sledijo: 4. Sijaj 497, 5. TKI 455, 6. SO Hrastnik 422, 7. KK Rudnik (ženske) 378 in 8. SD Invalid s 326 podrtimi keglji. Zmagovalci so osvojili prehodni pokal. Škoda ker število nastopajočih ni bilo večje. Glede na popularnost kegljanja smo se temu nadejali.

Igralci OO ZSMS Dol so skupni zmagovalci rokometnega tekmovanja v okviru letošnjih RIM iger. Zanimivo, da dolani niso bili najboljši niti v prvem niti v drugem delu. Obakrat so osvojili drugo mesto kar pa jim je zadostovalo, da so zaradi boljše razlike v zadetkih vseeno zaslužno osvojili prvo mesto. V skupnem seštevku so osvojili enako število (8) točk kot drugouvrščena ekipa Sijaja. Tretje mesto je pripadlo rokometarjem Rudnika, četrto pa TKI. Organizator obeh turnirjev je bil RK Dol.

Naši predstavniki so na MINI SPENTU, kot že rečeno, osvojili pet odličij. Edini uspeh za slovenski namizni tenis je prispevala še ne 17 letna Hrastničanka Vesna Ojsteršek s tretjim mestom v igrah ženskih dvo-

jic, ki ga je osvojila v kombinaciji z Bolgarko Dano Gergelčev. Ta par, ki je sploh prvič zaigral skupaj, je presenetil vse prisotne strokovnjake z odlično uigrano igro. Če povemo, da sta Vesna in Dana v četrtfinalu premagali najboljši jugoslovanski par Batinič — Perkučin (srebrna medalja v zadnjem EP v Moskvi), potem o njunih igrah zares ne gre zgubljeni besedi.

Mladi rokometarji z Dola.

Rudniški kegljači pa so bili najboljši tudi v okviru letošnjih TRIM iger 84. V dveh nastopih: pomlad — jesen so skupaj zrušili kar 1189 kegljev in za skoraj 300 kegljev prehiteli drugouvrščeno ekipo TKI. Končni vrstni red letošnjih iger v kegljanju je naslednji: Moški — 1. OOS Rudnik Hr. 1189, 2. TKI 900, 3. SO Hrastnik 768, 4. SD Invalid 738, 5. PAG Kranje 351 in 6. RSC Bratstvo 243. Slednji dve ekipi sta opravili samo po en nastop. Ženske: 1. DO Steklarna-Sijaj 529, 2. Samoupravna stanovanjska skupnost 511 in 3. Jutranjka 412.

Ekipa Kemičarja je v nadaljevanju prvenstva v zvezni ženski namiznoteniški ligi bosegla nadvse pomembno zmago proti vrstnicam zagrebške Industrogradnje. Najbolj zaslužna za zmago 5 : 4 je vsekakor tretja igralka Kemičarja Jolanda Novak, ki je pri stanju 3 : 4 za Zagrebčanke premagala veteranko Nado Cvetković z 2 : 1 v setih (17 : 21, 21 : 19, 21 : 19). Ta zmaga je pravcata senzacija. Jolanda namreč doslej še nikoli ni premagala Cvetkovičeve, ki je pred tem z zmago proti reprezentantki Andreji Ojsteršek praktično že zapečatila usodo »Kemičark«. Gledalci, ki so po porazu Ojsterškove že zapustili dvorano, so se v velikem številu vrnili in z veseljem namesto poraza pozdravili zmago domačink.

Košarkarji Papirne galanterije Krajnc so brez posebnih težav osvojili prvo mesto v okviru letošnjih občinskih TRIM iger. Čeprav so jim nekoliko olajšali delo igralci Old-boys, ki niso prišli na drugi del tekmovanja, pa je treba reči, da je uspeh »papirničarjev« povsem zaslužen, saj so prikazali daleč največ košarkaškega znanja. Drugo mesto na letošnjem tekmovanju je pripadlo ekipi OOS Rudnik Hrastnik, tretje pa ekipi Old-boys.

Rudniški športniki bodo po vsej verjetnosti najuspešnejši tudi v letošnjih TRIM igrah. Kot kaže, bodo znova pobrali največ odličij, pa tudi zaradi udeležbe jim ni kaj oporekati. Pa si pogledajmo njihove uvrstitve: rokomet — 3. mesto, šah — 1. mesto, košar-

ka — 2. mesto, plavanje — 1. mesto, kegljanje — 1. mesto. Najslabšo uvrstitev so dosegli v nogometu, medtem ko se za tekmovanje v streljanju in pikadu niti niso prijavili. Skratka dovolj zgovoren dokaz, da se z angažiranostjo odgovornih aktivistov da marsikaj doseči.

Ekipa »Gazele« je brez posebnih težav osvojila prvo mesto na turnirju v namiznem tenisu. Fantje so brez posebnih težav ugnali ekipe RSC Bratstvo, TKI in Gremont. Škoda je le, ker je bil osip pri namiznem tenisu več kot polovičen. Nekateri so bili opravičeno zadržani, drugi pa so kratko malo pozabili obvestiti svoje ekipe. Žal smo zasledili tudi to, da so nekateri rekreatorji prenašali povsem nasprotno informacijo, ki so navsezadnje slabo vplivale na udeležbo. In kateri igralci se skrivajo za imenom »Gazele«. To so bivši igralci Kemičarja: Brata Klenovšek ter Urbajs. Ni kaj — močna ekipa.

Akcija okrog dopisne republiške strelske lige je kot kaže po enoletnem eksperimentu dokončno padla v vodo. Razen manjših stroškov so bili vsi drugi argumenti odločno proti. Najbolj so seveda bodli v oči čudni rezultati nekaterih ekip. Tako se je dogajalo, da so nekatere ekipe dosegle tudi po 10 % boljše rezultate od svojih običajnih dosežkov. Vse je bilo pač odvisno od sodnika in iznajdljivosti domačinov. Novo prvenstvo so pričeli po starem — dvokrožno liga sistemu. Rudniški strelci so v prvem kolu gostovali v Slovenj Gradcu, kjer so le s težavo ugnali odgovarjajočo domačo vrsto z vsega tremi krogi razlike 1463 : 1460. Za Hrastničane so nastopili: Rešetar, Cvetko, Hrncič, vsi po 368 in Sotlar ki je dosegel 359 krogov.

Celih 100 krogov naskoka so si pristreljali strelci ekipe OO ZSMS Dol na prvenstvu v okviru TRIM iger. Potem, ko je bila njihova prednost po prvem delu 62 krogov, so se fantje potrudili in si ustvarili številčno razliko. Končni vrstni red je bil naslednji: Moški 1. OO ZSMS Dol 1204 kroge, 2. SD Invalid 1104, 3. Gremont 970 itd. Ženske: 1. tozd 1 Steklarna - Sijaj 697, 2. SO Hrastnik 579, 3. Jutranjka 497 itd.

Pikado: moški: 1. TKI 1138, 2. OO ZSMS Dol 909, 3. SD Invalid 878 itd. Ženske: 1. tozd 1 Steklarna - Sijaj 561, 2. Jutranjka 497, 3. TKI 381. Posamežno — streljanje moški: Vidmar Vilko 323, Ženske: Grohar Ivi 256, Pikado moški: Pilipofič Fadil 322, Ženske: Bec Jerica 240 krogov.

Informativno naj vam zaupamo še tole. Osrednja športno-zabavna prireditve: »Večer športa, glasbe in razvedrila«, bi morala biti, kot smo že omenili v zadnji številki glasila — 22. decembra. Zaradi nekaterih objektivnih okoliščin bo prireditve šele 19. januarja naslednje leto. Medtem pa je že znan tudi pokrovitelj 8. prireditve. To bo tozd Rudnik rjavega premoga Hrastnik. Na prireditvi bodo, tako kot vedno, razglasili najboljše športnike in ekipo Hrastnika za leto 1984, razglasili bodo uradne rezultate TRIM iger, ter podelili občinske Bloudkove značke. ZTKO bo podelila priznanja najboljšim posameznikom in sredinam za športne in druge dosežke v iztekajočem se letu. Nasvidenje...

Jure Pogačnik, edini zvezni namiznoteniški sodnik iz Zasavja (Hrastničan ki živi v Trbovljah), je sodil na letošnjem MINI SPENTU v Ljubljani. To seveda ni nič posebnega, če izvajamo priznanje, ki mu je bilo dodeljeno s tem, ko je sploh lahko sodil na tako kvalitetnem tekmovanju. Posebnost je v nečem drugem. Jure je bil namreč eden redkih udeležencev svetovnega prvenstva leta 1965. Tako kot sedaj, je tudi pred 19. leti sodil najboljšim igralcem in igralkam sveta. Strinjate se, da je to še večje priznanje.

Aktualnosti s področja športa in rekreacije je tudi tokrat zbral, po svoje uredil in zapisal — Jože Premec.

KINOPREDSTAVE V HRASTNIKU IN NA DOLU

FILMSKI PROGRAM ZA OBDOBJE 15. 12. 1984 do 15. 1. 1985.

Kino »Delavski dom« Hrastnik

BREZROKI MAŠČEVALCI, hong-kong kung-fu, predstave v soboto 15. 12., nedeljo 16. 12. in ponedeljek 17. 12. ob 17. uri.

ROJSTVO — ANATOMIJA LJUBEZNI IN SEKSA, danski dokument., predstave v soboto 15. 12., nedeljo 16. 12. in v ponedeljek 17. 12. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

PROGRAM RISANIH FILMOV, razne risanke, matineja v soboto 15. 12. ob 10. uri. Matineja v nedeljo 16. 12. ob 10. uri odpade zaradi prireditve za starejše občane!

PLANET PREKLETIH, amer. ZNF, predstave v sredo 19. 12. ob 17. in 19. uri, ter v četrtek 20. 12. ob 19. uri.

RESNIČNE ZGODBE VIII. del, nem. erotični, predstave v soboto 22. 12. ob 17. in 19. uri, nedeljo 23. 12. ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 24. 12. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

PREPOVEDANA LJUBEZEN, amer. erot. drama, predstave v sredo 26. 12. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 27. 12. 1984 ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

RIKI TIKI TAVI, rusko-indijski otroški, matineja v soboto 29. 12. in v nedeljo 30. 12. 1984 ob 10. uri.

ŽANDARJI IN ŽANDARKE, franc. komedija, predstave v soboto 29. 12. in v nedeljo 30. 12. ob 17. in 19. uri. V ponedeljek 31. 12. 1984 ne bo predstave!

SAMPION NEŽNEGA SRCA, amer. akcij. komedija, posebna predstava bo v torek 1. januarja ob 19. uri, nato pa še v sredo 2. 1. 1985 ob 17. in 19. uri ter v četrtek 3. 1. 1985 ob 19. uri.

BUD JAŠE NA ZAHOD, ital. pustolov., predstave v soboto 5. 1., nedeljo 6. 1. ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 7. 1. ob 19. uri.

ČEZ SEDEM POSTELJ, nem. erot. komedija, predstave v sredo 9. 1. ob 17. in 19. uri, ter v četrtek 10. 1. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

CAROVNIK IZ OZA, amer. pravljica, matineji v soboto 12. 1. in v nedeljo 13. 1. ob 10. uri.

BES SHAOLINOV, hong-kong kung-fu, predstave v soboto 12. 1. ob 17. in 19. uri, v nedeljo 13. 1. ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 14. 1. ob 17. uri!

PEJSAZI V MEGLI, jug. drama, predstava filmskega gledališča v ponedeljek 14. 1. ob 19. uri.

KINO »DOL« PRI HRASTNIKU

Kino »Dol« pri Hrastniku

MOČ 10 NAVARONE, angl. vojni, predstavi v soboto 22. 12. ob 18. uri in v nedeljo 23. 12. ob 17. uri.

BUD JAŠE NA ZAHOD, ital. komedija, predstavi v soboto 29. 12. ob 18. uri in v nedeljo 30. 12. ob 17. uri.

RIKI TIKI TAVI, rus. ind. otroški, mladinska predstava v nedeljo 30. 12. ob 15. uri.

KAKO SE REŠIŠ SVOJEGA ŠEFA, amer. komedija, predstave v soboto 5. 1. ob 18. uri in v nedeljo 6. 1. ob 17. uri.

SAMO DVAKRAT ŽIVIŠ, angl. pustolovski, predstave v soboto 12. 1. ob 18. uri in v nedeljo 13. 1. ob 17. uri.

CAROVNIK IZ OZA, amer. pravljica, predstava za mladino ob 15. uri.

Obiskovalcem se zahvaljujemo za obisk v letu 1984 ter se priporočamo za sodelovanje tudi v letu 1985 in vsem želimo srečno!

PREKLIC IZKAZNIC

Veljavnost izkaznice za izplačilo OD preklicujejo:

LUJIĆ JOSIP, tozd Proizvodnja steklenih izdelkov, Podkraj 70.

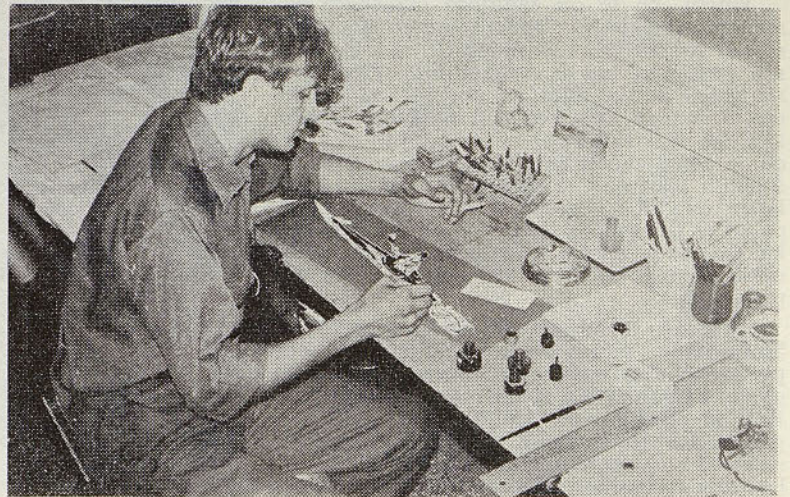
LENDERO DARINKA, tozd Proizvodnja steklenih izdelkov, Cesta 1. maja 28.

Mustafa - slikar brez ateljeja

Dvajsetletni Mustafa Hršić je rudar in slikar — ljubitelj. V osnovni šoli je rad in lepo risal in profesor likovnega pouka ga je pri njegovem delu spodbujal s pohvalami. Šele v JNA je začel slikati tudi zato, da bi sprostil notranjo energijo, delo mu je dajalo občutek sreče in v Šibeniku, kjer je bil vojak, je razstavljal kar dvakrat. Ko se je vrnil domov, se je oglasil na Zvezi kulturnih organizacij in tako se je pričelo najino sodelovanje.

Njegove najljubše tehnike so olje, akvarel in svinčnik. S svo-

tečaju komisije za kulturo pri OK ZSMS »Mladost, delo, ljubezen in pesem«, kjer je za svoja dela prejel posebno nagrado, trenutno pa si lahko nekatera njegova dela ogledate v prostorih stanovanjsko-poslovne stavbe. Razstava je ubrana na temo kajakaštva in ta tema ni izbrana naključno. Mustafa je član Brodarskega društva Hrastnik že deset let, društvo praznuje letos 35-letnico in je bilo septembra organizator državnega prvenstva v kajaku in kanuju na divjih vodah.

jim slikanjem Mustafa ni docela zadovoljen. Pa tudi njegovi mami ni všeč, da včasih stanovanje smrdi po barvah. Vendar je razumevajoča in potrpi, Mustafa pač nima ateljeja in riše doma. V Hrastniku je doslej razstavljal v prostorih knjižnice, sodeloval je na nagradnem na-

Mustafa je član Foto-likovne skupine DPD Svoboda Dol. Pravi, da o slikanju ne ve dovolj, zato ga zanimajo dela in ustvarjanje velikih umetnikov. Odločil pa se je tudi za udeležbo v slikarski šoli, ki jo v Trbovljah pripravljajo za slikarje-ljubitelje.

Sonja Juvan

Vi nam dlani, mi vam kos srca

»Spoštovane obiskovalke, spoštovani obiskovalci!

Pozdravljam vas v imenu komisije za gledališki abonma pri Zvezi kulturnih organizacij Hrastnik in se vam zahvaljujem za zaupanje, ki ste nam ga izkazali z nakupom abonmajske vstopnice. Veseli smo, da se je zanimanje za gledališče v našem kraju tako povečalo, saj smo razprodali vse seдеže v dvorani. Opravičujem se vam za majhno časovno zakasnitev. Želeli smo si, da bi bila otvoritev letošnje gledališke sezone čim bolj slovesna, zato smo počakali na gostovanje Drame Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane, najstarejše in osrednje slovenske gledališke hiše.

Gledališko publiko vseh časov označujeta najmanj dve skupni lastnosti: ljubezen do gledališča in neločljiva povezanost z nastopajočimi in ustvarjalci gledaliških del — saj brez vas, dragi obiskovalci — ne bi zaživila prav nobena teaterska predstava. Od izvajalcev vas samo navidezno loči oderska rampa.

Zdajle, ko vas pozdravljam, sem torej na strani igralcev, sicer pa sem na strani gledali-

ščnikov kot organizatorka z željami in mislimi nasploh. Zato lahko ponovim besede enega največjih evropskih in svetovnih dramatikov. Skupaj s člani Drame SNG iz Ljubljane torej otvarjam letošnjo gledališko sezono s Shakespeareovim povabilom: »Dajmo drug drugemu, kar kdo ima: vi nam dlani, mi vam kos srca!«

Takšen je bil pozdrav predsednice komisije za gledališki abonma v Hrastniku (Sonje Juvan) pred otvoritveno predstavo Drame SNG iz Ljubljane. Abonenti in ostali ljubitelji gledališča so dvorano, ki »uradno« sprejme 314 obiskovalcev, napolnili do zadnjega kotička — ker so abonenti pokupili vse vstopnice, smo morali za ostale obiskovalce priskrbeti dodatne seдеže. Približno 360 ljudi si je ogledalo francoski vodvil »Barillonova poroka« in po aplavzu sodeč, so bili nad predstavo navdušeni.

Veseli smo, da je naša široko zasnovana akcija »Pojdimo v gledališče« obrodila sadove in upamo, da bodo gledalci enako številni in zadovoljni tudi pri ostalih petih predstavah.

UTRINKI IZ DELA PO OŠ NH RAJKA HRASTNIK

Vsak pionir v eno interesno dejavnost

Pionirska organizacija na OŠ narodnega heroja Rajka v Hrastniku vključuje pionirje od 1. do 7. razreda. Odred nosi ime po Jožku Menihu — Rajku, borcu Pohorskega bataljona. Delo PO je bilo v obdobju 13. JPI od 1982 do 1984 bogato in plodno. Že več let uresničujemo načelo »vsak pionir v eno interesno dejavnost.« Naši pionirji so vključeni v interesne dejavnosti na šoli ali v krajevni skupnosti.

Vse delo PO poteka v okviru SKD Mladost, ŠSD, Kluba mladih tehnikov in Šolske zadruge. Slednja je med najuspešnejšimi dejavniki ID na šoli. Njeno delo poteka v 14 krožkih, ki vključujejo preko 250 pionirjev. Sodelujejo s številnimi delovnimi organizacijami, vključujejo večje število zunanjih mentorjev, šolsko trgovino, pripravljajo očiščevalne in zbiralne akcije odpadnih surovin. Šolska zadruga tudi spodbuja za čim lepši estetski izgled učilnic in šolske okolice. V ta namen vsako leto razpiše posebno tekmovanje med oddelčnimi skupnostmi. Na njeno pobudo so učenci vzgajali številne lončnice in z njimi okrasili učilnice. V okviru zadruge so posebno aktivni šiviljski krožek in dva krožka ročne dela. Učenke so izdelale vse kostume za dramske uprizoritve, krožka ročnega dela pa sta izdelala številne tapiserije, ki so jih poklonili delovnim organizacijam, ustanovam in posameznikom. Šolska zadruga je sodelovala na republiški razstavi šolskih zadrug v Cankarjevem domu v Ljubljani. Mislimo, da je zavirljiv že podatek, da je zadruga v šolskem letu 1983-84 ustvarila za 31 starih milijonov prometa.

Pod okriljem PO je vsako leto ustanovljena pionirska delovna brigada, ki šteje 36 pionirjev. Brigadirji so sodelovali na akcijah v krajevnih skupnostih in v okviru ZSMS na republiški delovni akciji, kjer je sodelovalo 15 pionirjev.

Za našo šolo se razprostira šolski vrt. V okviru zadruge je bil ustanovljen vrtnarski krožek, v katerega so se vključili predvsem učenci nižje stopnje. 140 pionirjev je sodelovalo v proizvodnem delu v DO Steklar-na-Sijaj. Pod njenim okriljem deluje tudi stekloslikarski krožek, ki se je pred nedavnim uspešno predstavil pri delu v Cankarjevem domu. Na šoli dajemo vse večji poudarek delovni vzgoji. Lahko se pohvalimo s 4 krožki ročnega dela: gospodinjsko prakso in krožkom gospodinjstva pod okriljem Mercator TOZD Jelka, kovinarskim krožkom pod okriljem Steklar-na-Sijaj in kemijskim krožkom pod okriljem TKI. Posebno mesto ima tudi aranžerski krožek, ki pripravi vse cvetlične aranžmaje za svečane priložnosti na šoli. Razvoj tehnike doma in v svetu je vse hitrejši. To dejstvo nam je narekovalo ustanovitev kluba mladih tehnikov. Le-ta je bil v aprilu organizator občinskega in regijskega tekmovanja mladih tehnikov. Tudi na usposabljanje s področja SLO in DS

nismo pozabili. Ekipa za SLO so v tekmovanju dosegle prvo mesto in se uvrstile na republiško tekmovanje, kjer smo dosegli 6. mesto.

V okviru PO zavzema posebno mesto pionirska hranilnica, ki deluje na predmetni in razredni stopnji. Naši pionirji in mladinci so praktično vsi varčevalci. Hranilnica vodi vse finančne posle v okviru PO, ZSMS ter šolske zadruge ter je samoupravno izredno dobro organizirana. Pionirji se dobro zavedajo, da sta denar in njegove obresti v hranilnici res dobro naložena. Zato ni čudno, da je znašal saldo ob koncu šolskega leta 1983/84 kar 142 starih milijonov dinarjev. Obrestni namenjena hranilnica v dobrobit vseh učencev: za ekskurzije, tekmovanja, nakup pripomočkov za delo ID (šivalni stroj) in kot prispevek za šolo v naravi.

Taborništvo in ljubezen do narave imata v našem PO že dolgoletno tradicijo. Letos so bili naši taborniki gostitelji področnega tekmovanja v taborniških veščinah. Dva pionirji sta se udeležila tudi republiškega tekmovanja.

Veliko pozornost je naš PO namenil tudi humanitarnim akcijam (RK, pomoč šoli v Raški po potresu) in poglobljanju humanih odnosov med ljudmi. Spodbudil je delo pionirskih hišnih svetov — na Logu in se povezal z delom vaških KS. Ob 8. marcu so naši pionirji obiskali vse nad 80 let stare občanke in jim čestitali k njihovem prazniku. Organizirali so pomoč ostarelim, vendar ti še vedno nekoliko z nezaupanjem gledajo na to pobudo pionirjev. Toda nekaj oblik — za začetek dovolj — je kar lepo steklo. Naši pionirji so redni gosti delovnih organizacij ob pomembnejših jubilejih in praznikih. Zlasti trdne in priskečne vezi nas vežejo z našim pokroviteljem — Rudnikom Hrastnik. V okviru KD Mladost pripravijo pionirji kratke kulturne programe, kar delavce še posebno razveseli. Še posebej pa smo ponosni na sodelovanje s pionirji kulturnega društva Slovenska beseda v Hükelhofnu v Nemčiji, s katerim smo stkali trdne vezi prijateljstva. Z njimi si dopisujemo, poslali smo jih pionirske simbole, slovenske knjige in jih povabili k tekmovanju iz Vesele šole. V tednu solidarnosti smo prodajali čestitke, organizirali okroglo mizo s pionirji PO Borisa Pusta in skupaj z njimi ustvarili »občinski list« — prispevek k republiškem časopisu ob tednu pionirske solidarnosti.

Še posebej aktivni so bili naši pionirji ob letošnjem mesecu Kurirčkove pošte. Sodelovali so ob pripravah in sprejemu pošte, ki so jo letos ponesli tudi po vseh krajevnih skupnostih, kjer so ji pripravili priskečne sprejeme. Pionirji so ob tej priliki obiskali tudi obeležja NOB, kjer so se srečali z nekdanjimi borci. V mesecu Kurirčkove pošte je bilo v okviru PO ustanovljeno tudi društvo Mladi gasilec, v katerega se je vključilo preko 60

učencev — pionirjev. Pohvalno je, da se že pionirji zavedajo, kako pomembna naloga je varovanje družbenega premoženja.

Delo PO pa je vezano na posebne naloge, ki jih razpiše Pionirski list in Pionir ter natečaje Republiške zveze društva prijateljev mladine. PO redno sodelujejo v natečaju Pionirskega lista »Mi mladi«, ki poteka v okviru jugoslovanske pionirske igre. Tudi natečaji imajo vse bolj delovni značaj; to pove že geslo Pionirji, veselo na delo! V natečaju so sodelovali vsi pionirji naše šole. Prislužili smo si 3. republiško nagrado med 268 pionirskih odredov, kolikor jih je bilo prijavljenih v natečaju. 264 naših učencev je tekmovalo v znanju iz Vesele šole. Eden se je udeležil republiškega tekmovanja v Ljubljani. Biološki krožek se je vključil v raziskovalno nalogo Pionirja, pionirska zadruga pa je sodelovala v razpisu na temo Znani in neznani vodni viri v občini in v sodelovanju s KOP Hrastnik nalogo uspešno in koristno zaključila. Zgodovinski krožek je prejel bronasto priznanje za nalogo Obnova porušene domovine. Likovni krožek je sodeloval v številnih natečajih Pionirskega lista, Ljubljanske banke, Železničarskega gospodarstva in drugih priložnostnih razpisih. Med njimi naj posebej omenimo natečaj muzeja 25. maj v Beogradu, razpis ob olimpijskih igrah v Sarajevu in razpis za vodnjak radosti v Kumrovcu. Za to delo je dobil likovni krožek posebno republiško priznanje, naši pionirji pa so se udeležili tudi svečanega ustvarjanja.

Aktivno sta v vseh natečajih sodelovala tudi oba litararnostata v krajevni glasila, glasila novinarskega krožka. Dpisovala delovnih organizacij, sodelovala na radiu Trbovlje, izdala literarno glasilo Izrazi in spodbujala oddelčne skupnosti k ustvarjanju oddelčnih literarnih glasil.

PO je skupaj z občinsko zvezo DPM organiziral in izvedel vse problemske konference, ki jih je načrtovala republiška zveza DPM in s svojimi delegati in mentorji sodeloval na vseh v okviru republike.

Delo PO je bilo torej bogato in plodno. Veselje in radost sta se prepletala z resnim delom. Uspeli niso izostali. Naši pionirji so prejeli v preteklem šolskem letu kar dve republiški priznanji: zlato plaketo šolskih športnih društev in že omenjeno 3. republiško nagrado natečaja Pionirskega lista pod geslom

Mi mladi. Veseli smo pohval in nagrad, hkrati pa se zavedamo, da je to naša obveza in spodbuda tudi za nadaljnje delo. Se nečesa nismo pozabili. Dober pionir mora biti tudi dober učenec, dober kasnejši samoupravljalec. Zato je in ostaja tudi vnaprej naša prva naloga, ki nam jo je naložil tov. Tito, pridno in vestno učenje.

PO OŠNH Rajka
Hrastnik

Zasavska
cesta —
da!

Na cestnem odseku Trbovlje—Zagorje zasavske ceste so dela, predvidena za letos, zaključujejo. Preje napovedane otvoritve ceste za 29. november 1984. ni bilo. Vzrok za odmik tega roka, je v slabem vremenu v mesecu avgustu, ko so zaradi narasle Save zastala dela na najzahtevnejšem delu tega odseka in dodatnih in več delih, ki so se pojavila v sami izgradnji.

Ko so se dela pričela, ni nihče računal, da na tem pretežno kamnitem terenu, ne bo možno postavljati razvodnih opornih zidov, tudi projekt tega ni predvidel. Na najnižjem delu starega cestišča (Potiorek), je bilo potrebno vgraditi 114 pilotov, nekatero celo 12 m globoko, ker je ravno tu teren bil mehak. Celotno cestišče je v odnosu na prejšnjo traso dvignjeno za 3—4 m, širina cestišča je med 7,40 do 7,60 m. Zato je bilo potrebno ca. 100.000 m³ materiala za nasutje in pripravo trase. V letošnjem letu bo ta odsek usposobljen za prevoz z določenimi omejitvami — cesta v izgradnji in sicer asfaltirano s spodnjim grobim ustrojem in debelini 8 cm z namerjenimi odbojnimi ograjami, odprt bo 18. decembra 1984. Na spomlad 1985 se bodo dela nadaljevala in cesta bo konec maja 1985 končana in odprta za ves promet. Predračunska vrednost tega odseka je bila 340.000.000 dinarjev, ocenjuje se, da bo vrednost del ob zaključku ca. 540.000.000 dinarjev. Razlika med dejansko vrednostjo in predračunsko vrednostjo je nastala in sicer: polovica tega zneska zaradi dodatnih in več del, polovica pa zaradi rasti cen med gradnjo.

Za vse udeležence v prometu, posebno pa za naš revirski prostor, je to velika pridobitev.

OBVESTILO

Centjene potnike obveščamo, da so se cene prevoznih storitev v mestnem in primestnem prometu povečale s 1. 12. 1984, in sicer:

Za razdaljo 1 do 8 km znaša cena 30 din.

Ob nakupu žetonov za mestni promet v Hrastniku daje Izletnik Celje popust 4 din, tako, da znaša cena žetona 26 din. Žetone lahko kupite v obeh prodajalnah tobaka in v poslovalnici Izletnika.

Hvala za nakup!

IZLETNIK CELJE

Kajenje in nosečnost

Kajenje oz. uživanje tobaka je danes prav gotovo najbolj množična narkomanija sodobnega človeštva. Podatki kažejo, da so v svetu v preteklem letu kadilci pokadili šest milijonov ton tobaka. Kljub ugotovljeni škodljivosti kajenja pa se poraba tobaka tudi v Jugoslaviji iz leta v leto veča. V zadnjih 40 letih je poraba cigaret pri nas porasla kar za se demkrat.

Statistiki ugotavljajo žalostno dejstvo, da je med kadilci tudi vedno več mladine in žensk, kar je še posebej skrb zbujajoče. Številne raziskave so pokazale, da tobakov dim vsebuje več kot tisoč kemičnih spojin, med katerimi so nekatere za človeški organizem izredno škodljive.

Katran, ki se ga pri kajenju desetih cigaret na dan v desetih letih priлеpi na sluznico grla, sapnikov in bronhijev približno kilogram, povzroči nastanek kroničnega faringitisa in bronhitisa, ki sčasoma postane lahko tudi obstruktiven. Končna in fatalna posledica katranovega delovanja pa je lahko pljučni rak.

Ogljikovega monoksida je v cigaretnem dimu okoli 5 odstotkov in se tristo krat lažje veže na hemoglobin eritrocitov kot kisik. Posledica tega je kronično pomanjkanje kisika v celicah, tkivih in organih. Nikotin — cigareta ga vsebuje 1–2 miligrama — je živčni strup in povzroča povečano izločanje kateholaminov, kar vpliva v veliki meri na krvne žile, srce, prebavila in druge organe. Posledica tega je skleroza srčnih veničnih arterij, kar lahko privede do stenokardije in srčnega infarkta: ta je pri kadilcih šestkrat pogostejši kot pri nekadilcih. Tudi zapenjanje žil, arterioskleroza, je pri kadilcih mnogo bolj pogosta kot pri nekadilcih. Zato pri sto bolnikih z motnjami v prekrvavitelosti spodnjih okončin, ki se lahko stopnjujejo do zapore žil in posledične gangrene, najdemo kar 99 kadilcev. Nikotin v tobakovem dimu pospešuje tudi nastanek ulkusa na želodcu in dvanajsterniku.

Vedeti je pa tudi treba, da škodljivemu delovanju tobakovega dima niso izpostavljeni samo kadilci, ampak tudi nekadilci, ki so pogosto v prostorih, kjer se kadi.

Vse te nevarnosti prežijo v vedno večji meri in v vedno večjem obsegu tudi na ženske. Posebno nevarno pa je kajenje v nosečnosti. Če kadi nosečnica, kadi namreč z njo tudi otrok v njenem telesu.

Vpliv na nosečnost in na razvoj ploda nastane že zaradi slabše zdravstvene kondicije kadilk iz prej naštetih razlogov, saj vse našteje bolezenske spremembe tudi v svoji začetni fazi ne morejo biti v korist poteku nosečnosti in nemotenemu razvoju ploda. Nikotin pa tudi neposredno deluje na krvne žile v maternici in v posteljici. Pride do slabše preskrbe otroka s hranljivimi snovmi in kisikom. Dokazano je tudi, da se ogljikov monoksid v večji meri veže na hemoglobin v plodovih eritrocitih in da je zato koncentracija monoksida v plodovi krvi precej večja kot v koncentraciji v krvi nosečnice — kadilke. Posledice tega se kažejo v tem, da je povprečna teža otrok kadilk pri rodu značilno manjša kot teža novorojenčkov nekadilk. Nekatere raziskave so pokazale, da je to zaostajanje opazno še pri sedmih letih, ob vstopu v šolo.

Tudi riziko splavov in predčasnega poroda je pri kadilkah večji kot pri nekadilkah. Perinatalna umrljivost otrok pri ženskah, ki so v nosečnosti kadile, je za tretjino večja kot pri nekadilkah.

Ugotovljeno je tudi, da nekatere strastne kadilke težje zanosijo.

Zaradi vsega navedenega nujno svetujemo kadilkam, naj v interesu normalnega razvoja otroka opustijo kajenje.

Povzeto po glasilu »Naše združeno zdravstvo«.

Avtor: mag. sci. dr. Tone Šija-nec.

Iz mojega dnevnika

V šoli smo zvedeli, da bodo popoldne plesne vaje. Te novice sem se zelo razveselila, predvsem zaradi tega, ker rada plešem.

Preden sem popoldne prišla v šolo, sem raznosila vabila za sestane. Na šolskem igrišču so že bili zbrani učenci, ki naj bi obiskovali ta krožek. Ko smo prišli v telovadnico, smo se kar spogledovali, saj smo ugotovili, da je na vajo prišlo komaj sedem fantov, deklet pa kar dvajset.

Tovariš nam je najprej povedal nekaj o bontonu, plesni držji in osnovnih korakih angleškega valčka.

Po pavzi se je fantom pridružil še Dejan. Vsi skupaj so šli prosit plesalke za prvi ples. Tovariš nam je še enkrat pokazal, kako se moramo držati za roke, kako stojimo ipd. Zaplesali

smo. Vsak se je motil. Hodili smo si po nogah, zmešali takt. Po prvem poskusnem plesu je tovariš zavrtel ploščo počasnega valčka, nato pa še malo bolj hitrega. Zaplesali smo še nekaj plesov, toda ura nas je prehitela in morali smo zaključiti.

Doma sem sestri pripovedovala, kaj vse sem doživela. Povedala sem ji, da nas uči tov. Gornik. Tudi sama, kakor mi je povedala, bi še eno leto hodila k plesnemu tečaju.

Ko sva šli drugo jutro z Andrejo skupaj v šolo, me je vprašala, kako je bilo na plesnih vajah. Že na cesti sem ji morala pokazati osnovni korak. Tako sva nekaj časa korakali po cesti, dokler se ga tudi ona ni naučila.

Simona Gričar 7. a
Dol pri Hrastniku

Zanimalo vas bo

OKTOBER, NOVEMBER

SKLENILI DELOVNO RAZMERJE

Tozd Proizvodnja steklenih izdelkov: Beganovič Ljuba, Brzin Mitja, Muratovič Jasmin, Knezovič Josefina, Mokotar Boris, Pajk Viktor — odnašalci stekla, Vrabčič Smiljan — pomožni brusilec, Premec Jože — odnašalec paketov, Bizjak Albin, ing — tehnolog strojne opreme — pripravnik, Šubašič Mustafa, Stevanovič Zoran — pomočnik IS strojnika, Drolc Zoran — analitik — pripravnik.

Tozd Proizvodnja svetil: Makek Jožica — pomožna delavka v lakirnici.

Tozd Orodjarna: Kelek Andželko, Bezgovšek Anton — cizeler.

Tozd Energetika, vzdrževanje in transport: Konečnik Olgica — električar — pripravnik, Radej Roman — električar.

Delovna skupnost skupnih služb: Kovačič Vladka — čistilka in pomivalna posode v jedilnici, Burkeljc Sabina, Kupec Otilija, Mijatovič Slavica, Šehić Mevlida — skladiščna delavka, Kaluža Irma — čistilka upravnih prostorov.

PREKINILI DELOVNO RAZMERJE

Tozd Proizvodnja steklenih izdelkov: Halilović Himzo — predstiskalec, Mikanović Dragan — vlagalec v gilon, Kalem Frančiška, Prašnikar Karolina (umrla), Dijaković Ana, Garibović Fatima, Mujkanović Mihnet — kontrolor, Tošić Nikola — ročni pihalec, Čobanović Dragoslav, (izključen), Huzejrović Mirhad, Bojanović Niko (izključen), Ibralić Mirzet, Bašić Zeljko, Beganović Halil, Agatić Stipo — odnašalec stekla, Smajuković Munever — delavec na kanalu, Kurent Irena — menjalka klešč, Blatnjak Angelina — pomožna delavka v brusilnici, Kožar Stanislav — vzdrževalec, Marinko Franc (v JLA) — pomočnik strojnika, Jorgić Ljubo, (v JLA) — Stjepanović Nedo (v JLA), Kolobarić Pero (v JLA), Kavzar Marko, Islamović Hasan (izključen) — krogličar, Cvet Aleksander (v JLA), Mur Sašo (v JLA), ključavničar, Mehić Husein — pomočnik IWP, Kosec Alojz — delavec v skladišču modelov, Garibović Hašim (izključen) — odnašalec paketov, Zagorišek Tatjana — laborant.

Tozd Proizvodnja svetil: Škrlec Smiljan, Prašnikar Sašo (po sklepu disciplinske komisije) — delavec v polirnici, Učakar Vidko (v JLA) — orodjar, Jonke Peter — delavec v lakirnici, Jelkić Drago — pomožni delavec v montaži, Jeriha Zvonka — servirka v jedilnici (Ellux), Kladnik Martin — delavec v skladišču materiala, Logar Matej — strugar, Brečko Justina — delavka v galvanu.

Tozd Orodjarna: Boltin Iztok (v JLA) — cizeler, Marguč Marija (izključena) — čistilka modelov

Tozd Energetika, vzdrževanje in transport: Glinšek Ernest — lesostrugar, Vran Anton — skupinovodja avto parka, Gošler Igor (v JLA) — električar — energetik — pripravnik, Zupan Rudolf (v JLA) — elektromehaničar, Pasičnjak Ja-

nez (v JLA) — obratni električar.

Delovna skupnost skupnih služb: Goranović Nada — kuharica napitkov, Hudi Stanislava — upravnik v počitniškem domu, Razpotnik Srečko — voznik viličarja, Krneta Dragica — organizator AOP, Tausel Matjaž (v JLA) — arhitekt za posebna naročila — pripravnik, Tomić Marica — čistilka in pomivalna posode v jedilnici.

UPOKOJENI

Tozd Proizvodnja steklenih izdelkov: Emeršić Milan — dostavljalec modelov

Tozd Orodjarna: Simeršek Franc (invalidsko upokojen) — polirec modelov.

Tozd Energetika, vzdrževanje in transport: Vodep Leopold — pomočnik strojnika v kotlovnici

Delovna skupnost skupnih služb: Bukovšek Veronika — čistilka v kopalnici, Pavlič Marija — evidenčar in Vodišek Terezija — obračunovalec hranarin — invalidsko upokojeni.

POROČILI SO SE:

Rizvanović Fatina — Hadžić Meho, Vovk Duška — Vukić Jože, Kojić Milka — Blagojević Milenko, Zveplan Vera — Pavlović Milan, Planinc Tanja — Očepek Karli.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Marin Radoslav — sin Borislav, Gregorčič Jože — hči Petra, Pasičnjak Stefan — sin Tilen, Zgonjanin Sretko — hči Aleksandra, Jazbinšek Danilo — hči Jerica.

Kadrovska služba

MOJA PRVA LJUBEZEN

Poznam ga, odkar sem se začela zavedati sebe. Bil je deček iz moje ulice, ko smo se stanovali v Hrastniku. Skupaj sva se igrala, potepala in sploh sva veliko časa prebila skupaj. Seveda ne samo midva, še veliko drugih otrok je bilo. Ko je on začel obiskovati prvi razred, sem jaz zakorakala v malo šolo. Moji babici je obljubil, da me bo peljal čez cesto in iz šole domov bo tudi pazil name, dokler se ne bom navadila poti. Kadar sem bila žalostna, je to opazil in znal me je razvedriti s kakšno zgodbo. Čeprav je bil samo leto dni starejši od mene, se mi je zdel resen in odrasel. Učil me je smučati in v poletnih dneh, ko nas je cela klapa odšla na kopanje, me je vabil v podvodnem plavanju. Veliko lepih spominov mi je ostalo, ko smo se odselili iz Hrastnika. Mislim, da je bil tudi on rad v moji družbi.

A verjetno ne bo nikoli izvedel, da je bil dolgo moja prva ljubezen.

Petra Golež
6. razred, Dol pri Hrastniku

Kam s kartico?

Ker evidenčna kartica ne služi le namenu kontrole prihoda in odhoda z dela temveč tudi sprotne ugotavljanju prisotnosti na delu, naj v bodoče vsi tisti, ki po žigosanju kartice odnašajo s seboj v tovarno, le-te puščajo pri vratarju oziroma jih vlagajo na za to določeno mesto.

ANEKDOTE

Pravijo, da je nekega večera prišel Picasso prezgodaj domov in zasačil v stanovanju tatu, ki je ob njegovem prihodu pobegnil. Policija, ki jo je slikar takoj poklical, se je zanimala, kakšen je bil tat.

Slavni slikar je prijel za blok in dejal: »Lahko vam ga narišem!« Policija je Picassovo risbo prefotografirala, razmnožila in razposlala s tiralico. Po osmih dneh so slikarja obvestili, da so na podlagi njegove risbe aretirali na raznih krajih več sumljivih tipov: dve opici, stroj za pranje perila, zebro, dva vžigalnik in tramvaj...

—0—

Ko je bil pisatelj in satirik Jonathan Swift še pridigar, je slišal, da ljudje kot blazni kupujejo novo izdajo biblije. Swift si je dolgo domišljal, da je to posledica njegovih dobrih pridig, dokler ni ugotovil, da je knjiga priljubljena zaradi neznatne tiskovne napake. Šesta božja zapoved je namreč v njej predrzno ukazovala: »Nečistuj!«

—0—

Človeku, ki se je nenehno bahal s svojimi predniki in njihovimi deli, je Swift dejal: »Spominajte me na krompir!« »Na krompir?« se je začudil ogovorjeni. »Tako je! Tudi pri krompirju je vse, kar je najboljšje, pod zemljo.«

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v »STEKLARJU« št. 11/84 smo prejeli 60 rešitev. Žreb je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada 250 din: Ivan Rancinger, upokojenec;

2. nagrada 150 din: Vlasta Muštač;

3.—7. nagrada po 100 din: Ivan Restar, upokojenec, Irma Kirn, upokojenka, Jožek Drame, Franc Rot, upokojenec, Vojka Rotar.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: Rudi, Lionel, Bo, delovna zmaga, rt, Dan republike, Ot, t, N. S., las, Piel, rima, otok, Evert, sto, zavlachnik, Raabe, go, D. Oakridge, Ingres, S. S., Dante, met, Garant, vagina, akumulator, Semiš, L. A., Bra, Gina, Tonček, Immanuel, Tom, I. V., eliksir, Edna, Eva, lak, Bartok, Joel, tat, Art, Arkin, banjo, aki.

(D. K.)

Novoletni humor

Na pričakovanje novega leta ne vzemite s seboj svojih problemov. Naj ostanejo v starem letu!

—0—

Če ste drago plačali rezervacijo mize, si pač lahko privoščite, da dočakate novo leto pod mizo.

—0—

Ko opolnoči ugasne luč, je to čestitka elektrarne.

—0—

Ko ugasne luč, poljubite vse ženske, samo pazite, da ne naltite na svojo!

—0—

Pod vplivom alkohola se vam bo razvezal jezik. Denarnico vam bodo razvezali gostinci.

—0—

Nikar ne čakajte novega leta pred televizorjem. Lahko se vam primeri, da boste precej pred polnočjo zaspali.

—0—

Ko vam bo natak prinesel račun, se vam bo drugič zmračilo.

—0—

Ko ugasne luč, pazite na ženo in denarnico!

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem v laboratoriju in zmesarni se iskreno zahvaljujem za cvetje in darila, ki ste mi jih poklonili in besede, ki ste mi jih izrekli, ko sem odhajala v pokoj.

Želim vam veliko zdravja, sreče in zadovoljstva.

Celotnemu kolektivu pa veliko delovnih uspehov.

Tildi Selič

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega

OTIJA DREMLJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Iskrena zahvala tudi govorniku za poslovilne besede, pevcem in godbenikom Svobode II. za žalostinke.

Vsem za vse še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Greta, hčerki Andreja in Otilija z družino

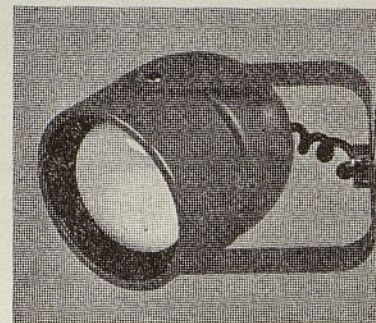
ISKRICE

O morali vem le toliko, da je moralno tisto, po čemer se počutite dobro in nemoralno tisto, po čemer se počutite slabo.

Hemingway

Boj je ustvarila narava, sovražstvo je iznašel človek.

Čapek

LJUDSKE MODROSTI O ČASU

Čas je najboljši sodnik.

Čas je velik učitelj.

Čas je zlato.

Čas kljubuje vsemu, piramide pa kljubujejo času (arab.)

Čas setve še ni čas žetve.

Čas vse odkrije.

Čas vse podorje (Ovid).

Čas vse prinese in odnese.

Če ljubiš življenje, ne zapravljaj časa!

Dobri, stari časi so dobri zato, ker so že minili (Byron).

Eno leto je dolgo, več jih pa hitro mine.

Kar je bilo dobro za očeta, ni vselej za sinove.

Kolo zgodovine se ne da ustaviti niti obrniti nazaj.

Leta hitijo, dnevi se vlečejo.

Ljudje, ki si ne zapomnijo preteklosti, so obsojeni, da jo morajo ponavljati (G. Santayana).

Minljiv si, le tvoja dela so tvoj spomin (Plečnik).

Po štiridesetem letu začnejo leta bežati.

Pustimo času čas (O. Župančič!)

Samo čas prinese nasvet.

Slaba novica ima peruti kot ptica.

S časom postajamo pametnejši.

Vsak čas nosi svoj obraz (Prek).

Za možitev, smrt in davke ni nikoli prepozno.

Za skrbi je še jutri čas.

Zamujeno še ni prepozno.

Novoletna nagradna križanka

		SESTAVIL: KARLI DREMEL	MESTO V SZ V POREČJU OBA	SLOVENSKI ETNOLOG (BORIS)	NAPRAVA ZA OGREVANJE	ODPRITINA V ZIDU	HRVAŠKI PISATELJ (IVAN)	12	GOSLI	KDOR V KAJ INVESTIRA	STOKANJE	PASTIRČEK IZ SNegu ROČKE	PEVKA TRATNIK	NAVEDEK	RIMSKA LJUBLJANA		
		DRŽALO, ROČAJ						VEŠALA									
		TROPSKA PALMA						ZAČASNA REŠITEV									
		PRAVILJNA OSEBA						REKRUT, NOVINEC									
ŽVEPLO, ŠVEDSKA	NAELEK-TRENJE	KARAMBOL	EUGENE IONESCO	KRALJEVIĆ IZ MAHAB-HARATE-RAJKO NAHTIGAL		PRGIŠČE SOLI, OSOLJAJ						KRAK REKE MENAM V INDOKINI					
ZANIMANJE					NERESNICA	NORVEŠKI KRALJ	VRSTA ČRKOPIŠA	OTOK V JADRANU			OTOK PRED NOVO Gvinejo	OČE OKROGLA GREDA					
ZDRAVNIK, SPECIALIST ZA BOLEZNI GRLA								SIMF. SUITA RIMSKEGA-KORSAKOVA					KAČA VE-LIKANKA	SKANDINAVŠKO MOŠKO IME	IRSKO MESTO OB REKI LIFFEY		
STOLETJE			POLJSKI AVANTGARDNI SKLA-DATELJ	KRAŠKA VRTAČA ONDREJ NEPELA				MUSLIMANSKO SVETO MESTO V TUNIZIJI									
EDOUARD LAO		POSTOJANKA, STAV						POLDRAG KAMEN Z VREZANO RELIEFNO PODOBO	VITIČASTA ČRTA V NOTNEM CRTOVJU	MOČVIRNA SEVERNA ŠTEPA							
TRGOVANJE Z ŽIVINO OB DOLOČENIH DNEH						SUROVINA ZA IZDELAVANJE BARV	PREVEJANEC, BRIVEC					TOVARNA PIJAC V MIRNI NA DOLENSKEM					
KRAJ NA PAŠMANU				REŽISER "VESNE" (FRANTIŠEK) VNITI DEL TELES								KONJSKA ZOB					
RENATA TEGALDI			PRITOK BALTIŠKEGA MORJA					MALAJSKA BLAZNOST EKVADORSKI PRIPOVEDNIK (JORGE)				BISTVO, VSEBINA	VULKAN NA JAPONSKEM (2535 m)	SLOVENSKI SLIKAR (MIHAEL)	REDKA ODPORNA KOVINA	ERBIJ	RUDI HITI
OLGA REMS			FERMENTI					NAJBOLJŠA VRSTA SADROVCA									
VAZOV IVAN			UČENEC NA REALKI						GRŠKI ASTRONOM								
			LITER						POPRAV-LJALEC UR								
LEPO RAZVIT ŠPORTNIK					FILMSKA IGRALKA RINA				OKONČINA		PRITOK GARONNE V FRANCJI				BELOKOŽNA SUZUNJA V HAREMU	SLIKAR DEBENJAK	
					TEBANSKA KRALJICA				KONICA		GLASKA						
NELA ERŽIŠNIK			STRUPEN PLIN				MOŠKO IME					GONILNI STROJ					
												BELO VINO S SICILIJE					
JULES VERNE			MLADA SL. PESNICA (MAUDA)			ERNA MUSER	STAROŽIDOVSKI KRALJ			MOHAMED. VLADARSKA RODOVINA							
			DVOGOVOR				NARKOTIK			ČRNA ČELINA							
ŠPANIJA, VZHOD		NAČELEK						PAŠNIK, LIVADA					UROŠ PREVORŠEK	LOŠČILO			
		NAZNANILO, SPOROČILO						ČLOVEK SAMODEJ									
12	ANTON INGOLIČ				FILMSKI IGRALEC SHARIF				DVORANA ZA FILMSKE PREDSTAVE	ZADNJI EGIPTOVSKI KRALJ				LIDIJA OSTERC			
	SIREKI PREDSEDNIK (HAFEZ EL)			IZMEČEK VULKANA, KREDENCA	OLGA KORBUT					100 m ²				AZIJSKO NOMADSKO LJUDSTVO			
AMERIŠKI PEVEC (FRANKIE)							HROŠČ V MOKI				KONJENIK V ALŽIRU					KONJSKI TEK	
							GLASNIK				REFORMATOR HUS						
MOČAN MOŠKI						SEVERNI DEL AZIJE							AMERIŠKI POLITIK NEKO. ZUN. MINISTER (DEAN)				
MESTO V SZ OB IZLIVU DONA					FR.FILMSKI IGRALEC (ALAIN)					PLANINA NAD HRASTNIKOM			NAJSLABŠA SOLSKA OCENA				
DESKA PRI SODU					SOJENICA, KI PREDE NIŽ ŽIV-LJENJA					PEVKA ŠTEFOK			NAJSTAREJŠA FORMACIJA JURE				

ODBOR ZA OBVEŠČANJE: Marijanca Polzelnik — predsednik, člani: Milan Crnkovič, Janez Cigliar, Jože Drugovič, Jože Godicelj II, Albert Kapelar, Vlado Sebenik in Joža Umek.

steklar
GLASILO DELAVCEV STEKLARNE SIJAJ HRASTNIK

UREDNIŠKI ODBOR: Mili Kobal — glavni in odgovorni urednik, člani: Zdenka Fabjan, oec., Vlasta Justin, Jasna Rižner-Kosm, Dragica Krneta, Majda Krošlin, Alojz Marcen, Ervin Predovnik inž., Ernest Sihur inž., Joža Umek in Franc Vidovič.

Izhaja mesečno v 2500 izvodih. Tisk in klišej AERO — TOZD Grafika Celje. Naslov uredništva: Steklar, glasilno delavcev Steklarna-Sijaj Hrastnik, Cesta 1. maja 14, telefon 814-622, int. 55.

Naslovno stran je oblikovala V. Besednjak. Slike: vse foto B. Klančar.

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada 500 din
2. nagrada 300 din
- 3.—7. nagrada po 150 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, 61430 Hrastnik, Cesta 1. maja 14, do petka 28. decembra. Pri žrebanju bomo upoštevali samo pravilne rešitve.

steklar

GLASILO DELAVCEV STEKLARNE-SIJAJ HRASTNIK

Priloga STEKLAR 12/84

PRAVILNIK

o disciplinski in materialni odgovornosti

Na podlagi 179. in 194. člena Zakona o združenem delu, 148. člena Zakona o delovnih razmerjih, 63. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev in TOZD in DSSS so zbori delavcev:

tozd Proizvodnja steklenih izdelkov — dne 29. 10. 1984
tozd Proizvodnja svetil — dne 29. 10. 1984
tozd Orodjarna — dne 28. 2. 1985
tozd Energetika, vzdrževanje in transport — dne 26. 10. 1984
Delovna skupnost skupnih služb — dne 29. 10. 1984

SPREJELI

PRAVILNIK O DISCIPLINSKI IN MATERIALNI ODGOVORNOSTI

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Pravilnik o disciplinski in materialni odgovornosti (v nadaljevanju pravilnik) natančneje ureja v temeljnih organizacijah združenega dela

- Proizvodnja steklenih izdelkov,
- Proizvodnja svetil,
- Orodjarna,
- Energetika, vzdrževanje in transport,
- Delovna skupnost skupnih služb

obveznosti delavcev pri delu in njihovo odgovornost za prizadejano škodo, kršitve delovnih obveznosti, ki se štejejo za lažjo oziroma hujšo kršitev delovne obveznosti, uvedbe in vodenja postopka ter ukrepe, ki se smejo izrekati delavcem zaradi kršitve delovnih obveznosti, roke v katerih zastara izvršitev ukrepov ter druga vprašanja, ki so pomembna za določanje medsebojnih pravic obveznosti in odgovornosti delavcev v temeljni organizaciji in delovni skupnosti.

2. člen

Delavec ima pravico in dolžnost, da vestno in marljivo opravlja zaupana mu dela in naloge ter da nenehno izpolnjuje svoje znanje, možnosti in delovne spretnosti, da bi čim uspešneje opravljal določena dela in izpolnjeval naloge kakor tudi dolžnosti spoštovati določeno delovno disciplino.

Delavec je osebno odgovoren drugim delavcem v temeljni organizaciji in delovni skupnosti za vestno opravljanje delovnih obveznosti.

3. člen

Odločitve, ki se sprejemajo v temeljni organizaciji, so obvezne za vse delavce.

Delavec odgovarja za nespoštovanje odločitev, sprejetih v temeljni organizaciji, v kateri dela za kršitve delovnih obveznosti ali za druge delovne discipline, če jih stori po svoji krivdi ali iz skrajne malomarnosti.

Za kršitev delovnih obveznosti odgovarja delavec disciplinsko, za povzročeno materialno škodo pa materialno.

4. člen

Za kršitev delovnih obveznosti in povzročeno materialno škodo odgovarja delavec po določbah tega pravilnika.

II. DELOVNE OBVEZNOSTI DELAVCEV

5. člen

Delavec ima v temeljni organizaciji in delovni skupnosti pri opravljanju zaupanih mu del in nalog naslednje delovne obveznosti:

1. Da zaupana dela in naloge opravlja osebno in z odgovornostjo, da vestno izpolnjuje prevzete delovne obveznosti, ki izhajajo iz delovnega razmerja.

2. Da zaupana dela in naloge opravlja v določenem delovnem času in da ne zapušča delovnih prostorov.

3. Da skrbi za družbeno premoženje in da varuje ta delovna sredstva, da pri delu uporablja svoje strokovne in druge delovne sposobnosti in ekonomično ravna z orodjem in delovnimi sredstvi.

4. Da v primeru izostanka z dela o tem obvesti odgovornega delavca v 24 urah, ko je nastal razlog za izostanek (osebno ali po družinskem članu).

5. Da v primeru potrebe opravlja delo dalj kot traja poln delovni čas, pod pogoji in na način, kot je določen v pravilniku o delovnih razmerjih delavcev.

6. Da ne izda podatkov, ki so kot poslovna ali druga skrivnost določene v zakonu ali samoupravnem splošnem aktu.

7. Da neprestano izpolnjuje strokovne in druge delovne sposobnosti.

8. Da svoje strokovne in druge delovne sposobnosti prenaša na mlajše in druge delavce.

9. Da razvija tovariške in socialistične odnose z drugimi delavci v temeljni organizaciji in delovni organizaciji.

10. Da uporablja predpise o varnostnih ukrepih pri delu in protipožarni obrambi ter da sodeluje v družbeni samozaščiti, ki je uvedena v temeljni organizaciji in delovni skupnosti skupnih služb.

11. Da sodeluje pri preprečitvi zlorab in pojavov koristoljubja, če se pojavi v temeljni organizaciji.

12. Da izpolnjuje tudi druge obveznosti in naloge na delovnem mestu in prevzete obveznosti do drugih delavcev v temeljni organizaciji.

6. člen

Poleg delovnih obveznosti, ki so določene v tem pravilniku, je mogoče sprejeti še druge skladno z drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

III. ODGOVORNOST ZARADI KRŠITVE DELOVNIH OBVEZNOSTI

7. člen

Kršitev delovne obveznosti je tisto obnašanje delavca, ki je nasprotno določenim pravilom obnašanja delavca na delu in se ga oceni kot nedopustno.

Delavec ni odgovoren za kršitev tistih obveznosti pri delu, ki po tem pravilniku ali drugih samoupravnih splošnih aktih ne spadajo med kazniva dejanja oziroma, ki ne predstavljajo kršitve delovnih obveznosti.

Kršitve delovnih obveznosti so lahko lažje ali težje.

8. člen

Lažje kršitve delovnih obveznosti so:

1. Enkratna mesečna zamuda na delo ali enkratni predčasni odhod z dela v mesecu.

2. Nespoštovanje predpisov o varnostnih ukrepih proti požaru, eksploziji, škodljivim plinom električnim napravam in strojem, če do nesreče ni prišlo.

3. Zanemarjanje obveznosti pri strokovnem usposabljanju učencev, mlajših in drugih delavcev, ki so delavcu dodeljeni v pouku.

4. Nepravilen in nedostojen odnos do delavcev v temeljni organizaciji in delovni skupnosti skupnih služb.

5. Neopravičeno zapuščanje delovnega mesta med delovnim časom.

6. Če delavec v 24. urah po izostanku ne sporoči svojemu predpostavljenemu vodji vzroke izostanka.

7. Neprijavljanje kršitve delovnih obveznosti, ki so jo povzročili drugi delavci.

8. Povzročitev materialne škode v manjšem obsegu namenoma ali skrajno nepazljivo.

9. Okoriščanje s sredstvi za delo ali materialom, katerega vrednost ne presega 500 dinarjev, za sebe ali za koga drugega.

10. Dejanje ali prenašanje netočnih informacij o delu temeljne organizacije, če zaradi tega ni škodljivih posledic za temeljno organizacijo.

11. Nepotrebno oziroma prekomerno zadrževanje dokumentacije.

9. člen

Kot težja kršitev delovne obveznosti se šteje:

1. Kršitev delovne obveznosti, ki je istočasno kaznivo dejanje.

2. Neizpolnjevanje ali nevestno, nepravčasno ali malomarno izpolnjevanje delovnih obveznosti.

3. Kršitev določb o zavarovanju pred požarom, eksplozijo ali drugimi elementarnimi nesrečami.

4. Nezakonito razpolaganje z družbenimi sredstvi.

5. Dajanje nepravilnih podatkov, če bi to bistveno vplivalo na odločanje v temeljni organizaciji.

6. Dajanje nepravilnih podatkov s katerimi spravi odgovorni organ ali oseba delavca v zmotu glede uveljavljanja pravic, ki jih uveljavlja v združenem delu.

7. Storitev ali opustitev dejanja, s čimer se ovira ali onemogoča delovni proces ali upravljanje v temeljni organizaciji in delovni skupnosti skupnih služb.

8. Zloraba položaja ali prekoračitev dajene pooblastila.

9. Onemogočanje vpogleda v listine in poslovanje organizacije združenega dela, če je to delavcu potrebno, da bi uveljavil svoje pravice.

10. Opustitev ukrepa ali nezadostno ukrepanje za varstvo delavca pri delu ali varstvo družbenih sredstev.

11. Sprejem delavca na delo v nasprotju z določbami samoupravnih aktov s področja delovnih razmerij.

12. Odklonitev del oziroma nalog če za to ni opravičenih razlogov.

13. Nenamenska uporaba delovnih sredstev, zaupanih delavcem za opravljanje del oziroma nalog.

14. Prihajanje na delo v vinjenem stanju, uživanje alkohola ali drugega narkotičnega sredstva med delom, ki zmanjšuje možnost za delo.

15. Povzročanje nereda ali pretepa v temeljni organizaciji oziroma v delovni organizaciji.

16. Neopravičen izostanek z dela.

17. Neizvrševanje, neredno ali nepravčasno izvrševanje del oziroma nalog, ki se nanašajo na splošno ljudsko obrambo in družbeno zamozaščito.

18. Malomarno opravljanje del oziroma nalog, ki utegne povzročiti kršitev poslovne, vojaške ali druge v zakonu ali samoupravnem splošnem aktu določene tajnosti.

19. Opustitev pošiljanja listin in podatkov na zahtevo pooblaščenih organov ali organizacij.

20. Protizakonito pridobivanje premoženjskih koristi ali ugodnosti v zvezi z delom.

21. Netočna evidenca rezultatov dela z namenom, da sebi ali drugemu delavcu, delovni skupini ali organizacijskemu delu za-

gotovi neutemeljeno udeležbo pri razdelitvi osebnih dohodkov.

22. Nespoštovanje tehnološkega postopka in postopka za uporabo delovnih sredstev, ki ima za posledico škodo za temeljno organizacijo, ali drugo pravno osebo v znesku, ki je višji od 1.000 din.

23. Preprečitev javnega iznašanja ali objave predlogov in mnenj delavcev ter javne kritike nepravilnosti pri delu.

24. Preprečevanje delavcem notranje kontrole, da bi opravili določene naloge ali preprečevanje organom samoupravne delavske kontrole pri njihovem delu.

25. Zloraba volilne funkcije v organih upravljanja z namenom, da sebi ali drugemu pridobi nezakonito premoženjsko korist, ali pa drugemu škoduje.

26. Razširjanje netočnih in neugodnih izjav o delavcu in njegovem delu izven rednega postopka pred organi upravljanja in dajanje neresničnih izjav o delavcu in njegovem delu v rednem postopku z namenom, da se zmanjša njegov ugled ali da se mu na drug način škoduje.

27. Prikrivanje kršitve delovnih obveznosti delavcev, ki imajo posebne pravice, dolžnosti in odgovornosti ali delavcev, ki opravljajo notranjo strokovno kontrolo.

28. Neopravičeni potek o zahtevi delavcev za neko pravico, ki ga ne izvede delavec, ki ima pravico in dolžnost, da odločijo o taki zahtevi.

29. Nepotrebno ali prekomerno zadrževanje dokumentacije s čimer nastopi odgovornost do tretje osebe.

30. Kršitev oziroma zloraba organizacijskih in internih predpisov in s tem povzročitev delovni skupnosti ali temeljni organizaciji moralno in materialno škodo.

31. Drugo in vsako nadaljnje zamujanje na delo ali predčasno zapuščanje dela v mesecu.

32. Neopravičena odklonitev dela v podaljšanem delovnem času.

33. Protipravno prisvajanje lastnine sodelavcev ali poizkus takšnega ravnanja.

34. Žalitev ali obrekovanje delovne skupnosti ali temeljne organizacije, njenih organov upravljanja in njihovega delovanja ter sodelavcev v zvezi z opravljanjem njihovega dela.

35. Zavestno ali iz velike malomarnosti dajanje napačnih podatkov ali odklonitev nujenja podatkov in dejstev, za katere ve in so pomembni za delo organov upravljanja ali za potek postopka za ugotovitev škode.

36. Opustitev uvedbe postopka zaradi kršitve delovnih obveznosti ali za povrnitev škode z namenom, da bi komu koristil.

37. Prekinitev dela z namenom, da bi izsilil neko korist za sebe ali druge.

38. Ponareditev listin ali dajanje napačnih podatkov z namenom prešlepitve.

39. Dejanje ali opustitev, ki ovira ali onemogoča pravilno delovanje delovne skupnosti ali temeljne organizacije.

40. Povzročitev premoženjske škode delovni skupnosti ali temeljni organizaciji z nevestnim opravljanjem svoje dolžnosti ali naklepno.

41. Protipravna pridobitev premoženjske koristi ter sprejem daril in drugih ugodnosti v zvezi z delom delovne skupnosti ali temeljne organizacije ter za njihovo škodo.

42. Odklonitev podatkov oziroma nepoblaščno dajanje podatkov ali dajanje netočnih podatkov, ki se morajo po veljavnih predpisih dati pooblaščenim organom, zavodom in organizacijam.

43. Kršitev sklepov organov upravljanja.

44. Kršitev samoupravnih pravic delavcev.

45. Ponareditev zapisnika in sklepov samoupravnih organov ali kakršen koli drug dokument v delovni skupnosti in temeljni organizaciji.

46. Predlaganje sprejema nezakonitih predlogov in sklepov organom upravljanja, čeprav ve ali bi moral vedeti, da je predloženi sklep oziroma predlog nezakonit.

47. Če odgovorni delavec ne odstrani oziroma ne zahteva odstranitve vinjenega delavca oziroma delavca, ki je pod vplivom narkotikov z dela.

48. Neizvršitev pravnomočne sodne odločbe, katere je bila sprejeta v postopku sodnega varstva delavčeve pravice.

49. Nedostojno ali nemoralno vedenje v DO ali netovariški ali neprimeren odnos do sodelavcev.

50. Nedovoljeno prinašanje alkohola v delovno organizacijo.

51. Če direktor TOZD ali DO in vodja DSSS ne sodelujejo na sejah delavskega sveta, če ga ne opozarjajo na nezakonite odločitve in druge akte in odločitve, ki niso v skladu s planom tozd in dsss.

52. Če poslovni organ ne obvešča delavskega sveta in organov delovne organizacije, delavcev in sindikata.

53. Če delavec, ki je v bolniškem staležu ne upošteva navodil zdravnika ali zavlačuje zdravljenje oz. koriščenje bolniškega staleža v privatne namene.

54. Vnašanje stvari v DO z namenom, da se na njih dela med delovnim časom s sredstvi DO, ali da se na njih dela izven delovnega časa.

55. Namerno poškodovanje družbenega premoženja ali stvari v lasti sodelavcev.

56. Če delavec kljub opozorilu, da se dela škoda, ne preveri izvrševanje del oziroma nalog, oziroma ne prepreči, da bi se delala škoda še naprej, ali če nadrejeni vidi, da se dela škoda, pa tega ne prepreči.

57. Neopravičeno zapuščanje DO med delovnim časom.

58. Odnášanje jedilnega pribora in servisne posode iz jedilnice.

59. Kršenje reda v jedilnici delovne organizacije.

60. Priča, ki se neopravičeno ne odzove vabilu na pogovor v pripravljalnem postopku ali vabilu disciplinske komisije na obravnavo.

61. Neupoštevovanje pravilnika o notranjem redu.

62. Kršenje reda v kopalnicah.

63. Storjena kršitev pri vходу oziroma izhodu v in iz DO.

64. Nasilna vselitev v družbeno stanovanje last posamezne temeljne organizacije.

65. Odtujevanje steklenih in drugih izdelkov.

66. Večkratno ponavljanje lažjih kršitev delovnih obveznosti.

67. Ravnanje delavca, ki sicer ni naštetu med temi kršitvami delovnih obveznosti, pa povzroči motnje v delovnem procesu temeljne organizacije in delovni skupnosti skupnih služb.

10. člen

Za kršitev delovnih obveznosti in druge kršitve delovne discipline se sme izreči delavcu eden naslednjih disciplinskih ukrepov:

- opomin,
- javni opomin,
- razporeditev na druga dela oziroma naloge za čas, ki ne more biti krajši od enega in daljši od 12 mesecev,
- denarna kazen,
- prenehanje delovnega razmerja,

Ukrepi iz prvega odstavka tega člena se smejo izreči vsakemu delavcu ne glede na njegova posebna pooblastila in odgovornosti.

11. člen

Denarna kazen

Denarna kazen se sme izreči le za naslednje kršitve delovnih obveznosti:

— Neizvrševanje ali malomarno, neredno ali neopravičeno izvrševanje del oziroma nalog, zaradi česar so ogroženi življenje ali varnost ljudi ali dobrine večje vrednosti.

— Malomarno opravljanje del oziroma nalog, ki utegne povzročiti kršitev poslovne, vojaške ali druge z zakonom ali samoupravnim sporazumom določene tajnosti.

— Neizvrševanje ali nepravočasno izvrševanje del oziroma nalog, ki so posebnega družbenega pomena.

— Opustitev ukrepov ali nezadostno ukrepanje za varstvo delavca pri delu ali kršitev njegovih samoupravnih pravic, zloraba položaja ali prekoračitev danega pooblastila.

— Dajanje nepravilnih podatkov, s čimer se spravi delavce v zmotu glede njihovih pravic.

Denarna kazen se sme izreči delavcu največ do 10 % mesečne akontacije osebnega dohodka za težje kršitve delovnih obvezno-

sti. Sredstva pridobljena z denarnimi kaznimi se nakažejo na žiro račun osnovne organizacije sindikata temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti in se uporabijo za socialne in humanitarne dejavnosti oziroma namene, kot to določi osnovna organizacija sindikata temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti.

O pavšalni odškodnini odloča disciplinska komisija DO Steklarna-Sijaj Hrastnik.

Pavšalna odškodnina se odvede v poslovni sklad tozdr oz. dsss. Za povzročeno škodo se določi pavšalna odškodnina za škodno dejanje, ki je povzročilo motnje v delovnem procesu.

12. člen

Prenehanje delovnega razmerja se sme izreči za vsako hujšo kršitev delovnih obveznosti, navedeno v členu 9, s katero se povzročajo motnje v razmerjih pri opravljanju del oziroma nalog, ali otežuje delo drugih delavcev ali kako drugače moti delovni proces ali prihaja do večje materialne škode ali prihaja do nevarnosti posledic za življenje delavcev.

13. člen

Prenehanje delovnega razmerja se sme izreči zaradi naslednjih hujših kršitev delovnih obveznosti:

— neopravičeno izostajanje z dela zaporedoma najmanj 5 delovnih dni, oziroma 5 neopravičenih izostankov v roku 6 mesecev;

— opustitev ukrepov za varstvo delavcev pri delu;

— nezakonito razpolaganje z družbenimi sredstvi in odtujevanje izdelkov naše DO in drugih materialov v vrednosti nad 3.000 din;

— če delavec zlorabi odsotnost zaradi bolezni s tem, da se ne ravna po navodilih pristojnega zdravnika in s svojim ravnanjem zavlačuje oziroma onemogoča uspešno zdravljenje;

— zloraba položaja ali prekoračitev danega pooblastila;

— izdaja poslovne, uradne ali druge z zakonom določene tajnosti;

— opustitev zahteve individualnega poslovodnega organa in vodje delovne skupnosti za uvedbo disciplinskega postopka zaradi hujše kršitve delovne obveznosti;

— kršitev določb o varstvu pred požarom, eksplozijo, naravnimi nesrečami ter pred škodljivim delovanjem strupenih in drugih nevarnih snovi.

Za izrek tega ukrepa pa mora biti ugotovljeno, da je kršitev povzročila motnje v razmerjih pri opravljanju oziroma večjo materialno škodo, hujše posledice za pravice delavcev, nevarnosti za njihovo življenje in zdravje ali motnje v samoupravnih odnosih.

14. člen

Prenehanje delovnega razmerja se sme izreči tudi za druge težje kršitve delovnih obveznosti, če se z drugimi ukrepi ne bi dosegel namen disciplinske kazni.

15. člen

V času, ko je delavec razporejen iz disciplinskih razlogov na druga dela in naloge, ima pravico do osebnega dohodka glede na rezultat za dejansko opravljanje naloge.

16. člen

Prenehanje delovnega razmerja se lahko odloži za čas, ki ne sme biti daljši od enega leta.

Če delavec v tem razdobju znova huje krši delovno obveznost, se pogojno izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja preklic in delavcu preneha delovno razmerje.

17. člen

Če delavec v času, za katerega je bila odložena izvršitev ukrepa ne krši znova huje delovnih obveznosti, se šteje, da ukrep ni bil izrečen.

18. člen

Če je s kršitvijo delovne obveznosti ali z drugimi kršitvami delovne discipline nastala škoda, lahko disciplinska komisija odloči o povrnitvi škode ali da pobudo za odškodninski postopek. Odškodninski postopek začne predvsem oškodovanec.

19. člen

Pri izrekanju disciplinskih ukrepov se upošteva teža kršitve delovne obveznosti, njene posledice, stopnja odgovornosti, okoliščine v katerih je bila delovna obveznost, prejšnjemu delu in vedenju delavca, ki je kršil delovno obveznost in njegovo vedenje po kršitvi.

20. člen

Če delavec do 5. v mesecu za pretekli mesec v Gospodarsko računski sektor — Oddelka za obračun OD ne dostavi bolniških listov, mu ne služijo kot dokazilo o upravičeni odsotnosti.

IV. ZAČETEK IN VODENJE DISCIPLINSKEGA POSTOPKA IN IZREKANJE DISCIPLINSKIH UKREPOV

Organi, ki predlagajo disciplinski postopek

21. člen

Disciplinski postopek se začne na zahtevo:

- delavskega sveta, individualnega poslovodnega organa, sindikata, organa samoupravne delavske kontrole, zbora delovne enote, družbenega pravobranilca samoupravljanja, kakor tudi pristojnega organa družbenopolitične skupnosti.

22. člen

Delavcu mora biti vročena pismena zahteva za postopek pred disciplinsko komisijo, ki mora vsebovati:

- ime in priimek delavca, ki naj bi kršil delovno obveznost;
- opis storjene kršitve delovne obveznosti;
- dokazi za storjeno kršitev (pismena dokazila, priče in drugi dokazi).

23. člen

Zahteva za postopek pred disciplinsko komisijo se vroči:

- disciplinski komisiji;
- delavcu;
- sindikatu tozdr ali dsss;
- organom samoupravne delavske kontrole tozdr ali dsss.

Sindikat mora biti obveščen razen, če se ni začel disciplinski postopek na njegovo zahtevo.

Sindikat se obvesti istočasno kot delavec in disciplinska komisija. Sindikat se mora obvestiti o končnem disciplinskem postopku.

Organi za vodenje disciplinskega postopka in izrekanje ukrepov za kršitev delovne obveznosti

24. člen

Za ugotavljanje kršitev delovne obveznosti ali drugih kršitev delovne discipline, ugotavljanje odgovornosti in izrekanje ukrepov zaradi teh kršitev je pristojna disciplinska komisija delovne organizacije.

Disciplinska komisija odloča o povrnitvi materialne škode v primeru, če škoda nastane zaradi kršitve delovne obveznosti.

25. člen

Disciplinsko komisijo sestavlja 5 članov, v številu predsednika.

Predsednika disciplinske komisije, njegovega namestnika ter člane disciplinske komisije in njihove namestnike volijo delavci na način, kot je določen v pravilniku o volitvi in odpoklicu organov upravljanja, samoupravne delavske kontrole in disciplinske komisije. Predsednik in člani disciplinske komisije ter njihovi namestniki se volijo na dve leti, po izteku tega obdobja pa so lahko voljeni samo še za eno mandatno dobo.

En član disciplinske komisije je oseba izven temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti in jo volijo delavci z liste, ki jo določi zbor združenega dela skupščine občine, v kateri je temeljna organizacija, na predlog sindikata.

Vsakokrat, ko je delavec klican na odgovornost določi predsednik komisije njeno sestavo, pri tem mora biti en član komisije iz temeljne organizacije, iz katere je delavec, ki se klicuje na odgovornost.

26. člen

Disciplinska komisija vodi postopek, določa odgovornost za kršitev delovnih obveznosti in izreka ukrepe za kršitev delovnih obveznosti iz delovne discipline na prvi stopnji za vse delavce, ne glede na to kakšno pooblastila imajo.

27. člen

Zoper sklep disciplinske komisije lahko delavec oziroma tisti, ki je zahteval postop-

pek, poda ugovor pri delavskem svetu temeljne organizacije, v kateri je delavec v delovnem razmerju v roku osmih dni od dneva vročitve sklepa.

Delavski svet mora odločati o ugovoru v roku trideset dni od dneva vročitve ugovora.

Zoper sklep delavskega sveta lahko sproži delavec oziroma tisti, ki je zahteval postopek v tridesetih dneh od vročitve sklepa postopek pred sodiščem združenega dela. Če delavski svet ne odloči o ugovoru v tridesetih dneh se lahko sproži v tridesetih dneh od poteka roka v katerem bi moral delavski svet odločati o ugovoru, postopek pred sodiščem združenega dela.

Postopek pred disciplinsko komisijo

28. člen

Predsednik disciplinske komisije po prejemu zahtevka za disciplinski postopek po potrebi določi člana disciplinske komisije ali strokovnega delavca, da opravi preiskovalni postopek (zaslišanje delavca proti kateremu je uveden disciplinski postopek, zaslišanje prič in zbiranje drugih dokazov o krivdi delavca).

29. člen

Po prejemu preiskovalnega materiala razpiše predsednik disciplinske komisije razpravo. Na razpravo se vabi delavec, proti kateremu je uveden disciplinski postopek, tisti, ki je zahteval uvedbo disciplinskega postopka, priče in druge osebe, ki so pomembne v postopku, ter predstavnik IO sindikata tozd oziroma dsss.

30. člen

Delavec zoper katerega je uveden disciplinski postopek, mora imeti najmanj 5 dni časa, od dneva, ko dobi vabilo za razpravo, da se pripravi na obrambo.

31. člen

Vabilo udeležencem v disciplinski postopku mora vsebovati:

— ime in priimek osebe, ki se vabi na razpravo;

— kot kaj se vabi (odgovorni delavec, priča ali izvedenec oziroma zagovornik delavca);

Osebe, ki se vabijo na razpravo, potrdijo prejem vabila na povratnici, ki se vrne disciplinski komisiji in da v ostale spise disciplinskega predmeta.

32. člen

Delavec, zoper katerega se vodi disciplinski postopek za ugotovitev kršitve delovne obveznosti ima pravico, da ga v postopku brani zagovornik.

Zagovornik je lahko član izvršnega odbora sindikata iz temeljne organizacije, če mu delavec zaupa obrambo ali advokat.

Delavca lahko na njegovo zahtevo ali z njegovim pristankom zastopa tudi sindikat, če postopek ni uveden na zahtevo sindikata.

33. člen

Postopek pred disciplinsko komisijo je ustmen in javen, komisija pa lahko javnost izključi, da zavaruje vojaško, poslovno ali drugo v zakonu predpisano tajnost v posameznih fazah ali v celem postopku.

34. člen

Pred začetkom postopka predsednik disciplinske komisije ugotovi, če so vse poklicane osebe prišle na razpravo, kar je predpogoj za začetek postopka.

Če delavec, zoper katerega je uveden postopek, ni prišel na razpravo, pa ni dokazil, da mu je bilo vabilo pravočasno vročeno, predsednik komisije odloži razpravo in takoj pove datum nove razprave.

V primeru, da je v spisih dokazano, da je delavec, zoper katerega je uveden disciplinski postopek, vabilo sprejel, pa ni opravičil izostanka se razprava nadaljuje in odloči v njegovi odsotnosti.

35. člen

Disciplinski postopek se prične z branjem zahteve za uvedbo disciplinskega postopka. Po končanem branju zahteve, pozove predsednik disciplinske komisije delavca, proti kateremu je uveden postopek, da pojasni navajanja v zahtevku in da se brani.

Priče izjavljajo po izjavi delavca, zoper katerega se vodi postopek in to po vrsti, kot določa predsednik disciplinske komisije.

Če je več prič, se zaslišijo ločeno.

Če je potrebno, disciplinska komisija odloči o tem, da se posamezne priče soočijo z delavcem, zoper katerega je uveden postopek in priče medsebojno.

36. člen

Po končanem zaslišanju delavca, zoper katerega se vodi postopek, in prič, predsednik komisije zasliši še izvedence (če so), nato pa začne z drugimi dokazi (branje spisov, dokumentov), izjav prič, ki niso vabljene na razpravo.

37. člen

Disciplinska komisija mora na razpravi prebrati tudi mnenje sindikata o začetku postopka proti delavcu za kršitev delovne obveznosti, če ga je sindikat dal in to vnesti v zapisnik.

38. člen

O postopku pred disciplinsko komisijo se vodi zapisnik, ki mora vsebovati:

— naziv disciplinske komisije, ki vodi razpravo;

— ime in priimek predsednika in članov disciplinske komisije in ime zapisnikarja;

— ime in priimek delavca, zoper katerega je uveden disciplinski postopek, ime in

priimek njegovega zagovornika, če ga ima, če ga nima, pa ugotovitev, da je brez zagovornika;

— datum razprave, kraj ter čas začetka in konca razprave;

— na čigavo zahtevo je uveden disciplinski postopek;

— izjave prič, izvedencev ter drugi dokazi, ki so bili izvedeni v postopku;

— odločitev o odgovornosti delavca in kakšen ukrep je izrečen za kršitev delovne obveznosti.

Zapisnik podpiše predsednik disciplinske komisije in zapisnikar.

39. člen

Ko disciplinska komisija konča razpravo in dokazovanje, odloči o zadevi. Disciplinska komisija mora izreči eno od teh odločitev:

— delavca proglasi za odgovornega in mu izreče enega od ukrepov določenih v tem pravilniku ali

— ga oprosti odgovornosti za naloženo kršitev.

40. člen

Odločitev in rešitev disciplinske komisije se sprejme z večino glasov članov disciplinske komisije. Zapisnikar nima pravice glasovati, niti ne more vplivati na odločitev članov disciplinske komisije.

Predsednik disciplinske komisije mora izključiti navzočnost javnosti tedaj, ko disciplinska komisija odloča o odgovornosti delavca. Odločitev disciplinske komisije se vnese v zapisnik o posvetovanju in glasovanju, ki mora vsebovati:

— ime članov disciplinske komisije in zapisnikarja;

— ime in priimek delavca, o katerem se vodi postopek;

— kakšen ukrep je izrečen delavcu;

— podpis vseh članov disciplinske komisije in zapisnikarja.

Dispozitiv odločitve se vnese v zapisnik o razpravi po končanem posvetovanju in glasovanju.

41. člen

Zapisnik o posvetovanju in glasovanju se zapečati v poseben ovoj in ga lahko odpre le drugostopni organ, ki odloča o ugovoru zoper odločitev disciplinske komisije.

42. člen

Postopek posvetovanja in glasovanja:

— predsednik disciplinske komisije da najprej na glasovanje vprašanje, če je delavec odgovoren za kršitev delovne obveznosti, po končanem glasovanju o odgovornosti se glasuje o tem, kakšen ukrep naj se izreče delavcu za ugotovljeno kršitev delovne obveznosti.

Predsednik disciplinske komisije vedno glasuje zadnji.

43. člen

Pri odločanju o odgovornosti delavca mora disciplinska komisija upoštevati vse olaj-

ševalne okoliščine kot tudi da izrečeni ukrep vzgojno deluje tako na delavca, kot tudi na ostale delavce v temeljni organizaciji.

44. člen

Delavec takoj, ko je posvetovanje in glasovanje končano, je obveščen o odločitvi glede odgovornosti za kršitev delovne obveznosti s poukom, da lahko po vročitvi pismenega odpraveka odločive ugovarja pri delavskemu svetu temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti skupnih služb.

45. člen

Disciplinska komisija mora pismeni odpravek odločitve o izrečenem ukrepu za kršitev delovne obveznosti izdelati v roku osmih dni od dneva, ko je razprava končana.

Pismeni odpravek se vroči:

— delavcu, ki je v disciplinskem postopku;

— in tistemu, ki je zahteval uvedbo postopka.

Pismeni odpravek odločitve ima:

— uvod;

— dispozitiv;

— obrazložitev;

— pravni pouk.

V uvodu mora biti navedeno:

— naziv organa, ki je vodil disciplinski postopek (imena in priimki članov disciplinske komisije, če je postopek voden pred delavskim svetom, pa samo ugotovitev, da je postopek voden pred delavskim svetom);

— ime in priimek delavca, ki je v postopku;

— dan mesec in leto vodene razprave;

— za kakšno kršitev je uvedena razprava;

— za kakšno kršitev je uveden postopek in na čigavo zahtevo (navedba kvalifikacije kršitve).

V dispozitivu je navedeno:

— ime in priimek delavca z natančnejšimi podatki iz zahtevka za uvedbo disciplinskega postopka;

— za kakšno kršitev delovne obveznosti odgovarja in

— kateri ukrep je izrečen (navesti odgovarjajoče člene tega pravilnika).

V obrazložitvi odločitve je treba navesti:

— naloge ter vse olajševalne in oteževalne okoliščine, ki jih je disciplinska komisija upoštevala med postopkom, ki so vplivali na izrek disciplinskega ukrepa, kot tudi, če je ugotovila, da so posledice težje ali če je ugotovila nove olajševalne okoliščine ter da posledice niso škodljive, pa je disciplinski ukrep ublažila oziroma znižala.

Če delavec, zoper katerega je uveden disciplinski postopek, oproščen, ker niso nastale škodljive posledice, ali ni bilo dovolj dokazov, mora disciplinska komisija to posebej obrazložiti in prikazati vse okoliščine, ki so vplivale na tako odločitev.

V pravnem pouku pa je treba navesti možnosti ugovora na delavski svet temeljne organizacije ali na drugi ustrezeni organ kot tudi rok, v katerem je treba vložiti ugovor.

46. člen

Delavski svet lahko odločitev, zoper katero je vložen ugovor, spremeni in izreče miljejši ali strožji disciplinski ukrep, odločitev lahko odpravi in jo vrne disciplinski komisiji v ponovno odločitev ali pa potrdi odločitev disciplinske komisije.

Zastaranje uvedbe postopka in izrekanje

47. člen ukrepov

Zoper delavca se ne more uvesti postopek za ugotavljanje kršitev delovne obveznosti, če je od dneva storjene kršitve preteklo več kot leto dni, ko se je izvedelo za kršitev in storilca.

Če ima dejanje s katerim je bila storjena kršitev delovne obveznosti znake kaznivenga dejanja, zastara uvedba in vodenje postopka v 12. mesecih od dneva, ko se je zvedelo za kršitev in storilca. Vendar postopek ni več mogoč, ko zastara kazenski pregon.

48. člen

Ukrep, ki je izrečen delavcu zaradi kršitve delovne obveznosti, se ne more izvršiti, če je preteklo več kot 60 dni, ko je odločitev o izrečenem ukrepu dokončna.

Izvršitev izrečenih ukrepov

49. člen

Direktor temeljne organizacije ali delovne skupnosti je po pravnomočnosti odločbe, dolžan izvršiti ukrepe, ki jih je izrekla disciplinska komisija.

50. člen

Izrečeni disciplinski ukrep (razen opomin) se objavi na oglasni deski v poslovnih prostorih ali v internem glasilu.

Disciplinski ukrep razporeditve delavca na druga dela oziroma naloge, se izvrši z izdajo odločbe o razporeditvi delavca na druga dela oziroma naloge, ki morajo odgovarjati strokovni izobrazbi in pridobljenim sposobnostim delavca.

Denarna kazen se izvrši z ustavitvijo dela delavčevega osebnega dohodka in prenosom denarnih sredstev na žiro račun sindikata. Delovno razmerje preneha potem, ko postane odločitev dokončna, tako da se delovna knjižica zaključi in izroči delavcu.

Izločitev članov disciplinske komisije

51. člen

Delavec, zoper katerega je uveden disciplinski postopek, ima pravico zahtevati izločitev posameznega člana disciplinske komi-

sije, ki so ga izvolili delavci v temeljni organizaciji v naslednjih primerih:

— če je član disciplinske komisije s storjeno kršitvijo delovne obveznosti oškodovan;

— če je član disciplinske komisije z delavcem, zoper katerega je uveden disciplinski postopek, netolerantnih (nestrpnih) odnosih;

— če so razlogi, ki nedvomno kažejo na pristranost člana disciplinske komisije do delavca, ki je v postopku.

52. člen

Izločitev lahko zahteva delavec in njegov zagovornik. Zahteva se predloži predsedniku disciplinske komisije. Ko predsednik dobi zahtevo, mora ugotoviti, če so razlogi, na katere se sklicuje delavec in če so, o izločitvi tega člana komisije, na njegovo mesto določi enega od namestnikov članov disciplinske komisije. Če predsednik ugotovi, da razlogov za izločitev ni, zavrne zahtevek s sklepom in o tem seznani delavca.

Proti sklepu o zavrnitvi zahteve za izločitev ni dovoljena pritožba. Ugovor zoper ta sklep je mogoč hkrati z ugovorom proti odločitvi o izrečenem ukrepu.

53. člen

Če se zahteva izločitev predsednika disciplinske komisije, izda sklep o izločitvi predsednik delavskega sveta temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti. Ko predsednik delavskega sveta temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti sprejme zahtevo za izločitev predsednika disciplinske komisije, mora takoj ali najkasneje v roku treh dni od dneva sprejetja zahteve izdati sklep o zahtevi za izločitev.

Če predsednik delavskega sveta ugotovi, da je zahteva za izločitev neupravičena, s sklepom zavrne zahtevo, če pa ugotovi, da je upravičena, odredi, da disciplinsko razpravo vodi namestnik predsednika disciplinske komisije.

Proti sklepu o zavrnitvi zahteve za izločitev, ki ga je izdal predsednik delavskega sveta, ni dovoljena posebna pritožba, sklep je mogoče izpodbijati hkrati z ugovorom proti odločitvi o izrečenem ukrepu.

54. člen

Predsednik disciplinske komisije po uradni dolžnosti izloči člana disciplinske komisije v tehle primerih:

— če je delavec, zoper katerega je uveden postopek, v krvnem sorodstvu v ravni liniji s članom disciplinske komisije, ne glede na stopnjo sorodstva in v stranski liniji do četrtega kolena in po svaštvu do drugega kolena;

— če je član disciplinske komisije z delavcem, ki je v postopku, v sorodstvenih odnosih, ali v prijateljskih, kar bi lahko privedlo do nepravilne odločitve.

Vsak član disciplinske komisije mora takoj, ko zve za razloge, zaradi katerih bi lahko prišlo do izločitve, o tem obvestiti predsednika disciplinske komisije, če pa je pri tem tangiran predsednik disciplinske komisije, mora določiti za razpravo svojega namestnika.

Če predsednik ali drugi člani disciplinske komisije ne prijavijo razlogov za izločitev in sodelujejo pri odločitvi, drugostopni organ takšno odločbo izreče za nično po uradni dolžnosti, zadevo pa zavrne v odločitev disciplinski komisiji v spremenjeni sestavi.

Obnova postopka

55. člen

Disciplinski postopek, končan s pravnomočno rešitvijo, se lahko obnovi v naslednjih primerih:

- če odločitev temelji na lažnem pričanju prič, izvedencev ali na lažnem dokumentu;

- če se odkrijejo nova dejstva ali najdejo novi dokazi, ki bi, če bi se zanje vedelo v postopku na 1. stopnji, privedli do izreka blažje kazni ali oprostitve disciplinske odgovornosti;

- če je bil delavcu za isto kršitev delovne obveznosti že izrečen disciplinski ukrep.

56. člen

Zahtevo za obnovo postopka lahko da:

- delavec zoper katerega je bil disciplinski ukrep izrečen;

- sindikat;

- individualno poslovodni organ, družbeni pravobranilec samoupravljanja in pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

Če se obnova postopka dovoli, se o tem obvesti sindikat, v kolikor se postopek ne obnovi na njegovo zahtevo.

57. člen

Postopek se ne more obnoviti v škodo delavca, če je od tedaj, ko se je zvedelo za nova dejstva in nove dokaze, ki bi lahko prispevali k izreku strožje disciplinske kazni, preteklo več kot 60 dni od dneva izrečenega disciplinskega ukrepa.

Postopek v korist delavca se lahko vedno obnovi, vendar ne več po izbrisu izrečenega ukrepa.

58. člen

Zahteva za obnovo postopka se poda pri disciplinski komisiji, le-ta pa je dolžna odločiti o njej v roku 15 dni po prejemu.

Če komisija zavrne zahtevek za obnovo postopka, ima predlagatelj pravico pritožbe na delavski svet temeljne organizacije, ki mora odločiti o tem v roku 30 dni od dneva prejema zahteve. Odločitev delavskega sveta je dokončna, proti njej je možno sprožiti upravni spor. Če se obnova postopka dovoli, se nadaljnji postopek vodi po določbah tega pravilnika, določenih za prvostopni postopek.

Evidenca o izrečenih disciplinskih ukrepih

59. člen

Temeljna organizacija oziroma delovna skupnost vodi evidenco o izrečenih ukrepih.

60. člen

V evidenci izrečenih disciplinskih ukrepov je:

- ime in priimek delavca, ki mu je izrečen disciplinski ukrep;

- delovno mesto, na katerem opravlja delovne obveznosti in naloge;

- datum in številka pravnomočnosti odločbe o izrečenem disciplinskem ukrepu;

- za kakšno kršitev delovne obveznosti je bil ukrep izrečen;

- kakšen disciplinski ukrep je izrečen;

- datum, ko je postala odločba pravnomočna;

- če je bil zoper prvostopno odločbo vložen ugovor in kakšna je drugostopna odločitev;

- če je zoper odločbo sprožen upravni spor in kako je odločilo sodišče;

- datum izbrisa disciplinskega ukrepa.

61. člen

Evidenco o izrečenih ukrepih vodi delavec, ki opravlja strokovne zadeve za potrebe disciplinske komisije.

Izbris izrečenih ukrepov

62. člen

Izrečeni disciplinski ukrepi se izbrišejo iz evidence po uradni dolžnosti.

Izrečeni disciplinski ukrepi se izbrišejo po poteku časa in sicer:

- če je izrečen disciplinski ukrep, opomin ali javni opomin, ko preteče 12 mesecev od dneva pravnomočnosti odločbe;

- če je izrečen disciplinski ukrep razporeditve na druga dela in naloge in denarna kazen pa po preteku dveh let od dneva, ko je odločba postala pravnomočna.

63. člen

Delavcu, kateremu je bil izrečen disciplinski ukrep temeljna organizacija oziroma delovna skupnost ni dolžna povrniti stroškov postopka.

Odstranitev delavca z dela oziroma iz temeljne organizacije

64. člen

Temeljna organizacija oziroma delovna skupnost mora začasno odstraniti delavca z dela, na katerem dela in ga začasno razporediti na drugo delo oziroma naloge, in sicer zaradi:

- neizpolnjevanje ali nevestno nepravčasno ali malomarno izpolnjevanje delovnih obveznosti;

— zloraba položaja ali prekoračitev davnega pooblastila;

— protipravna pridobitev premoženjske koristi ter sprejem daril in drugih ugodnosti v zvezi z delom delovne skupnosti ali temeljne organizacije ter na njihovo škodo;

— ponaređitev zapisnika in sklepov samoupravnih organov ali kakšen koli drug dokument v dsss ali tozđ;

— predlaganje sprejema nezakonitih predlogov in sklepov organom upravljanja, čeprav ve ali bi moral vedeti, da je predloženi sklep oziroma predlog nezakonit;

— nedostojno ali nemoralno vedenje v DO ali netovariški ali neprimeren odnos do sodelavcev.

Kot obvezna začasna odstranitev iz temeljne organizacije se šteje tudi, če je delavec v priporu.

Delavca se lahko začasno odstrani iz tozđ v naslednjih primerih:

— odklonitev del oziroma nalog če za to ni opravičenih razlogov;

— prihajanje na delo v vinjenem stanju, uživanje alkohola ali drugega narkotičnega sredstva med delom, ki zmanjšuje zmožnost za delo ter nepooblaščno prinašanje teh sredstev v poslovne prostore;

— povzročanje nereda ali pretepa v temeljni organizaciji oziroma v delovni organizaciji;

— ponaređitev listin ali dajanje napačnih podatkov z namenom preslepitve;

— namerno poškodovanje družbenega premoženja ali stvari v lasti sodelavcev;

— odtujevanje steklenih in drugih izdelkov;

— če je zoper delavca uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje, storjeno pri delu, ali v zvezi z delom;

— nedovoljeno prinašanje alkohola v DO;

— če je zoper delavca uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje, storjeno pri delu, ali v zvezi z delom.

Za čas začasne odstranitve delavca z opravljanja opravil in nalog, pri katerih je težje kršil delovne obveznosti oziroma storil kaznivo dejanje, se razporedi na opravljanje nalog, ki odgovarjajo njegovi strokovni izobrazbi in delovnim sposobnostim. V tem času dobi osebni dohodek, ki ga ustvari z opravljanjem nalog, za katere je razporejen.

65. člen

Če je delavec v priporu, mora organ, ki je pripor odredil, v treh dneh pisмено obvestiti o tem temeljno organizacijo oziroma delovno skupnost. Med odstranitvijo ima delavec pravico do nadomestila osebnega dohodka v višini 1/2 akontacije osebnega dohodka.

Nadomestilo osebnega dohodka iz 1. odstavka tega člena gre v breme organa, ki je odredil pripor.

66. člen

O odstranitvi delavca po 62. členu tega pravilnika odloči disciplinska komisija.

V nujnih primerih, ko bi navzočnost delavca resno ovirala nemoten in varen potek dela, lahko o suspenzu odloči individualno poslovodni organ temeljne organizacije oziroma vodja delovne skupnosti skupnih služb, ki je dolžan svojo odločitev predložiti disciplinski komisiji v presojo v roku 7 dni. Pooblaščeni delavec lahko odredi le suspenz z dela, ne pa tudi suspenza iz temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti.

Odstranitev delavca lahko predlaga sindikat, družbeni pravobranilec samoupravljanja in pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

Sindikat mora dati mnenje o odstranitvi delavca, kolikor ni sam zahteval njegove odstranitve.

67. člen

Delavec je lahko odstranjen z opravljanja obveznosti in nalog iz temeljne organizacije najdalj do končne odločitve o kršitvi pristojnega organa o krivdi delavca.

Če je kazenski postopek proti delavcu ustavljen s pravnomočno odločbo, ali je s pravnomočno odločbo obtožba zavrnjena, toda ne zaradi nepristojnosti sodišča in če se mu ne izreče disciplinski ukrep za težjo kršitev delovne obveznosti, ima delavec pravico do razlike nezmanjšanja osebnega dohodka, ki bi ga sprejel, če bi opravljal obveznosti in naloge, za katere je bil razporejen pred odstranitvijo.

V. ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST

68. člen

Delavec je odgovoren za vsako škodo, ki jo povzroči na delu ali v zvezi z delom s kaznivim dejanjem ali z dejanjem storjenim namenoma ali iz hude malomarnosti.

Odgovornost za povzročeno škodo pomeni, da mora delavec povzročeno škodo povrniti temeljni organizaciji.

Tudi za škodo, ki jo povzroči delavec, pa ni škoda na delu ali v zvezi z delom, lahko skleneta organizacija združenega dela in delavec sporazumno o povrniti škode, tako da se mu sporazumno ugotovljena vsota odtegne od osebnega dohodka.

69. člen

Tako kot je delavec odškodninsko odgovoren delavcem v temeljni organizaciji, so tudi le-ti njemu odgovorni za povzročeno škodo.

Če delavec ne povrne ugotovljene škode v roku treh mesecev oziroma do poteka tega roka pisмено izjavi, da je ne bo povrnil, lahko uveljavljajo delavci temeljne organizacije odškodninsko pri sodišču združenega dela.

Če delavci temeljne organizacije ne povrnejo škode delavcu v roku treh mesecev

oziroma do poteka tega roka, pristojni organ temeljne organizacije s sklepom zavrne zahtevo delavca, ima delavec pravico zahtevati odškodnino pri sodišču združenega dela.

Delavec in delavci v temeljni organizaciji se lahko sporazumeje o višini odškodnine. Ta sporazum mora biti pismen in je izvršilni naslov.

70. člen

Delavec mora povrniti povzročeno škodo ob naslednjih pogojih:

1. če je zaradi njegovega ravnanja nastala škoda;

2. če je škodo povzročil namenoma ali iz hude malomarnosti;

3. če je med škodnim ravnanjem in nastalo škodo obstajala vzročna zveza;

4. če je škodo povzročil na delu ali v zvezi z delom.

71. člen

Škoda je premoženjska in nepremoženjska.

Premoženjska škoda je izguba ali zmanjšanje vrednosti premoženja organizacije združenega dela.

Nepremoženjska škoda se kaže v prizadelosti drugih dobrin oziroma interesov organizacije združenega dela.

72. člen

Pogoj odškodninske odgovornosti je, da obstaja med delavčevim ravnanjem in škodljivo posledico vzročna zveza. Vzročna zveza obstaja, kadar je delavčevo ravnanje odločilen vzrok za nastanek škode.

73. člen

Delavec je odgovoren organizaciji združenega dela le za tisto škodo, ki jo je povzročil pri delu ali v zvezi z delom.

Steje se, da je delavec povzročil škodo na delu, če jo je povzročil pri svojem delu, ne glede na to, ali je bilo škodno dejanje zvezano s delovnim procesom.

Steje se, da je delavec povzročil materialno škodo v zvezi z delom če jo je povzročil, ko je opravljal delo zunaj organizacije združenega dela, če je delo, pri katerem je prišlo do materialne škode, v funkcionalni zvezi z delom, ki ga delavec opravlja.

74. člen

Kdor zve, da je bila v organizaciji združenega dela povzročena škoda, jo mora prijaviti najkasneje v treh dneh organu, ki je pristojen zahtevati uvedbo disciplinskega postopka.

Odškodninski postopek začne organ, ki je upravičen začeti disciplinski postopek, razen tega pa tudi vsak oškodovanec lahko zahteva uvedbo odškodninskega postopka.

Kdor ne prijavi škode, čeprav ve, da je bila povzročena, krši delovno obveznost. Prijava škode je ustna ali pismena.

75. člen

Če se ugotovi, da je delavec povzročil škodo s kršitvijo delovne obveznosti in je zoper njega uveden postopek za ugotavljanje kršitve delovne obveznosti, se delavčeva odškodninska odgovornost ugotavlja v tem postopku.

Če je zoper delavca ustavljen disciplinski postopek ali če je bil delavec v tem postopku oproščen, s tem ni prenehala njegova odškodninska odgovornost za povzročeno škodo.

76. člen

Za škodo, ki presega 5.000 din, imenuje direktor komisijo, ki odloča o višini škode, odškodninsko odgovornost pa ugotavlja disciplinska komisija.

77. člen

Pristojni organ ugotavlja delavčevo odgovornost in višino škode po postopku, ki je določen za ugotavljanje odgovornosti za kršitev delovnih obveznosti.

78. člen

Če pristojni organ ugotovi, da je delavec odgovoren za povzročeno škodo, odloča o načinu povrnitve škode:

1. Če je narava škode taka, da to omogoča in če druge okoliščine to narekujejo, se delavcu naloži, da vzpostavi v določenem roku prejšnje stanje.

2. Če ni pogojev, da bi delavec vzpostavil prejšnje stanje (točke 1. tega člena), odloči pristojni organ, da mora delavec povrniti ugotovljeno škodo v obliki denarne odškodnine. V tem primeru odloči o rokih, v katerem mora biti odškodnina plačana, in o morebitnem obročnem odplačevanju odškodnine.

79. člen

Delavec lahko v postopku za ugotavljanje odškodninske odgovornosti predlaga, da se v celoti ali deloma oprosti plačila odškodnine.

Direktor mora poskrbeti, da se oproščeni del škode odpiše.

Delavec je lahko deloma oproščen plačila odškodnine, vendar ne več kot za polovico ugotovljene škode, če bi plačevanje odškodnine bistveno prizadelo preživetje njegove družine.

Delavec ne more biti oproščen plačila odškodnine, če je škodo povzročil namenoma.

80. člen

Zoper odločbe o plačilu odškodnine in zoper odločbe o predlogu za oprostitev plačila odškodnine ima delavec pravico do ugovora na delavski svet.

Glede ugovora in odločanja o njem se smiselno uporabljajo določbe o ugovoru v disciplinskem postopku.

81. člen

Odškodninskega zahtevka ni mogoče uveljaviti zoper delavce, če je minilo od nastanka škode in odkar se je zvedelo za povzročitelja škode, več kot tri leta.

Če je škoda nastala zaradi dejanja, katerega posledica je delavčeva kazenska odgovornost, zastara odškodninski zahtevek v roku, v katerem zastara kazenski pregon.

82. člen

Če povzroči škodo več delavcev, je vsak posebej odgovoren za del škode, ki jo je povzročil.

Če ni mogoče ugotoviti za vsakega delavca posebej, kolikšen del škode je povzročil, se šteje, da so enako odgovorni in morajo škodo povrniti po enakih delih.

Če povzroči škodo več delavcev z naklepnim kaznivim dejanjem, so storilci solidarno odgovorni za povzročeno škodo, kar pomeni, da je mogoče celotno škodo terjati od vsakega storilca.

83. člen

O delavčevi odškodninski odgovornosti za ravnanja, navedena v 81. členu tega pravilnika o pavšalni odškodnini, odloči komisija delavskega sveta. Če škodno ravnanje pomeni kršitev delovne obveznosti, odloči o plačilu pavšalne odškodnine disciplinska komisija.

Če je škoda znatno večja od pavšalne odškodnine, navedene v 81. členu tega pravilnika, se zoper odgovornega delavca opravi odškodninski postopek po drugih ustreznih določbah tega pravilnika.

V postopku za odmero pavšalne odškodnine se uporabljajo odločbe tega pravilnika o delavčevi odškodninski odgovornosti.

84. člen

Za škodo, ki jo je delavec pri delu ali v zvezi z delom povzročil komu drugemu, je odgovorna temeljna organizacija po splošnih načelih odškodninskega prava.

Temeljna organizacija, ki komu drugemu povrne škodo, katero je pri delu ali v zvezi z delom povzročil delavec namenoma ali iz hude malomarnosti, zahteva od delavca, da ji povrne izplačani znesek.

Zahtevek temeljne organizacije iz 2. odstavka tega člena zastara v šestih mesecih od dneva, ko je bila izplačana odškodnina.

VI. PAVŠALNA ODŠKODNINA

85. člen

Za škodna dejanja, ki jih zaradi storitve ali opustitve delavcev povzroči temeljni organizaciji in povzročena škoda vpliva na delovni proces in izpolnjevanje obveznosti drugih delavcev, natančnejšega zneska pa ni mogoče ugotoviti ali pa bi njegovo ugotavljanje povzročilo nesorazmerne stroške, mora delavec temeljni organizaciji povrniti pavšalno odškodnino.

Delavec je odškodninsko odgovoren in plača pavšalno odškodnino za:

1. Vsako zamudo do 30 minut v višini 150 % vrednosti delavčeve ene ure, od 30—60 minut v višini 300 % delavčeve ene ure, nad 60 minut pa je neopravičen izostanek, enako velja tudi za predčasen odhod z dela za vsake 30 minut.

2. Samovoljno prenehanje delovnega razmerja v nasprotju z zakonom o delovnem razmerju oziroma pravilnikom o delovnih razmerjih DO Steklarna-Sijaj Hrastnik v višini 30 % povprečnega OD v zadnjih 3. mesecih v naši DO.

3. Vsak neopravičen izostanek delavca z dela znesek enodnevnega delavčevega osebnega dohodka, povečan za 100 odstotkov.

4. Pretep ali sodelovanje v pretepu, zaradi katerega se zaustavi ali onemogoči redni delovni proces v višini 15 % povprečnega OD v preteklih 3 mesecih v naši DO.

5. Uporaba delovnih sredstev za osebne potrebe, če se s tem ovira uporaba teh sredstev v delovnem procesu in delu drugih delavcev v višini 10 % povprečnega OD v preteklih 3 mesecih v DO Steklarna-Sijaj Hrastnik.

86. člen

O pavšalni odškodnini odloča disciplinska komisija.

VII. POSTOPEK ZA UGOTAVLJANJE ŠKODE

Prijava škode

87. člen

Vsak delavec je dolžan prijaviti nastalo materialno škodo in njenega povzročitelja v 48 urah, ko je zvedel za škodo in povzročitelja.

Prijava se da pismeno ali ustmeno na zapisnik pri strokovnem delavcu, pravniku zadolženem za delovna razmerja.

88. člen

Prijava o povzročeni škodi je sestavljena iz:

- imena in priimka delavca, ki je povzročil škodo;
- vrsto sredstva, ki je poškodovano;
- okoliščina, zaradi katerih je nastala škoda.

89. člen

Individualni poslovodni organ temeljne organizacije začne takoj po prejemu prijave ali ko zve za nastalo škodo in povzročitelja o nastali škodi, postopek za ugotovitev materialne škode.

Odločitev o začetku postopka vsebuje vse podatke, navedene v 73. členu tega pravilnika.

Ugotavljanje škode

90. člen

Komisija za ugotavljanje materialne škode mora takoj, najkasneje pa v roku 3 dni od dneva vročitve odločbe o uvedbi postopka za ugotovitev materialne škode začeti ugotavljati škodo.

Komisija dela polnoštevilno in sprejema sklepe z večino glasov. Komisija mora zaslišati delavca, ki se ga dolži, da je povzročil materialno škodo in pregledati vse dokaze, ki jih predloži delavec.

91. člen

V postopku za ugotavljanje materialne škode se vodi zapisnik, ki je javna listina.

Če komisija ugotovi, da je delavec odgovoren za storjeno materialno škodo, izda o tem odločbo.

Delavec ima zoper to odločbo pravico do pritožbe na delavski svet v roku 15 dni od dneva vročitve odločbe.

Odločitev delavskega sveta o pritožbi je dokončna.

92. člen

Znesek materialne škode se določi po cenu ali po knjigovodskem stanju.

Če za poškodovane predmete ni določena cena v cenu ali če njihova vrednost ni evidentirana v knjigovodstvu, se znesek določi s pomočjo izvedencev.

Povrnitev škode

93. člen

Če delavec v postopku za ugotovitev škode pristane, da škodo povrne, se z njim sklene izvensodna poravnava in določi rok način in pogoje za povrnitev škode.

S pristankom delavca se lahko ugotavlja škoda povrne s plačilom iz njegovega osebnega dohodka.

Od delavčevega osebnega dohodka se lahko trga največ 1/3 akontacije mesečnega osebnega dohodka.

94. člen

Delavec ima pravico vsak čas odstopiti od sklenjene poravnave. V primeru, da temeljna organizacija preneha trgati osebni dohodek, mora načeti postopek za povrnitev škode pred sodiščem združenega dela.

S sodbo sodišča se delavcu prisilno trga osebni dohodek ali drugo premoženje, če ga ima.

95. člen

Če je škodo povzročilo več delavcev, pa komisija ni mogla ugotoviti kolikšen del je vsakega delavca pri povzročenih škodi, odloči, da delavci povrnejo škodo po enakih delih.

Če je delavec povzročil škodo tretji osebi, mora komisija ugotoviti, če je povzročil škodo namerno ali iz hude malomarnosti ter temu primerno odločiti o povrnitvi škode oziroma oprosti delavcu.

Če delavec noče povrniti škode, ki jo je povzročil tretji osebi po svoji krivdi začne temeljna organizacija postopek pred sodiščem združenega dela.

96. člen

Delavski svet lahko oprosti delavca obveznosti do poravnave škode v celoti ali delno.

Če je delavec povzročil škodo namerno ali iz hude malomarnosti, se ne more oprostiti plačila odškodnine.

97. člen

Delavski svet oceni pogoje za oprostitev delavca do povrnitve povzročene škode samo, če je delavec vložil pritožbo na odločbo komisije za ugotovitev škode.

Delavski svet v tem postopku lahko ugotovi, da so pogoji za oprostitev delavca do plačila odškodnine, upoštevajoč pri tem prejšnje delo in obnašanje delavca, posebno pa upošteva to, če bi delavec in njegova družina s plačilom odškodnine za povzročeno škodo prišla v težek materialni položaj.

98. člen

Odločitev delavskega sveta o delu ali popolni oprostitvi delavca pri povrnitvi škode je dokončna.

Odločbo o povrnitvi škode delavcu, ki je nastala kot posledica nesreče pri delu, izda delavski svet temeljne organizacije ali delovne skupnosti v roku 30 dni od dne, ko je delavec oškodovan.

Če delavec z odločbo delavskega sveta glede zneska priznane odškodnine ni zadovoljen, lahko zahteva uvedbo postopka pri sodišču združenega dela na odločitev nepriznanega dela škode.

V primeru iz prejšnjega odstavka mora temeljna organizacija delavcu izplačati nesporen del v roku 15 dni od dneva odločbe delavskega sveta temeljne organizacije o izplačilu odškodnine.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

99. člen

Pravilnik se sprejme po postopku, ki je določen v statutu temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti.

100. člen

Delavski svet delovne organizacije razlaga pravilnik, razložena določba pa velja od dneva obrazložitve dalje.

101. člen

Pravilnik začne veljati dne 7. 11. 1984.

102. člen

Ko začne veljati ta pravilnik preneha veljati pravilnik o disciplinski in materialni odgovornosti temeljnih organizacij združenega dela bivše DO Steklarne in DO Sijaj Hrastnik.

Podpisniki:

TOZD Proizvodnja steklenih izdelkov

Predsednik IO OO ZS
Emil BEC

Predsednik
delavskega sveta
Ivan OBERČKAL

TOZD Proizvodnja svetil

Predsednik IO OO ZS
Alojz KUŠAR

Predsednik
delavskega sveta
Ilko JENKO

TOZD Orodjarna

Predsednik IO OO ZS
Bojan SMODIŠ

Predsednik
delavskega sveta
Boris MLAKAR

TOZD Energetika, vzdrževanje in transport

Predsednik IO OO ZS
Branko SEBASU

Predsednik
delavskega sveta
Janez KANDOLF

Delovna skupnost skupnih služb

Predsednik IO OO ZS
Darino RIŽNER

Predsednik
delavskega sveta
Jože DRAME

Tisk: AERO tozd Grafika